

VILVAKOK LÁGA

1994. április

Tartalomjegyzék

Mándy Stefánia: Víg fecske nóta	. . . . .	3
Bartha Zsuzsanna: Elnökségi tudósítás	. . . . .	3
Tájékoztató a balatonboglári üdültetésről	. . . . .	6
Dr. Szőke László:		
Bizottsági álláspont a vakvezető kutyával történő üdültetésről	. . . . .	7
Bartha Zsuzsanna: Választások előtt – Beszélgetés dr. Szigeti Györggyel, az MGVYOSZ elnökével, országgyűlési képviselővel	. . . . .	8
Helyreigazítások	. . . . .	12
Műveltségi játék Szekszárdon	. . . . .	12
Krause Annamária: Gondolatok az MGVYOSZ által rendezett zenei vetélkedő kapcsán	. . . . .	13
Tájékoztató az EBU Közgyűléséről (III. rész)	. . . . .	14
Szmolka János írása nyomán:		
Siket–Vak Világkonferencia Olaszországban, Osimo városban	. . . . .	16
Szonda Klára írása nyomán: Farsangi multság 1994-ben	. . . . .	17
Szemelvények a nemzetközi vakügyi sajtóból (megjelent a Newsletter c. folyóiratban)	. . . . .	18
Kiss János: A megelőzéssel összefüggő tevékenységek	. . . . .	20
Egy szervezet négyéves születésnapja alkalmából	. . . . .	21
Közlemények, felhívások	. . . . .	23
Lak István: 100 éve halt meg Kossuth Lajos (II. befejező rész)	. . . . .	24
Vasteleki Péter: Április 27. a Vakvezető Kutyák Világnapja	. . . . .	26
Vak szerző műve – Dénes Géza: Megtörtént apróságok	. . . . .	27
A tudomány híreiből – Leopold György:		
Az akupunktúra helye az orvostudományban	. . . . .	28
Közlemények, felhívások	. . . . .	29
Bartha Zsuzsanna: Könyvismertető – Garamvölgyi Eszter:		
Hogy ne fájjon annyira...	. . . . .	30
Melegi Karola: Bűnügyi mazsolák	. . . . .	30
Gyászjelentés – Tálosi Ferenc: Elment egy fiú...	. . . . .	31
FAXMODEM lehetőségek a számítástechnikában	. . . . .	32
Közlemények, felhívások, hirdetések	. . . . .	33, 34

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének havi folyóirata. Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin. Kiadóhivatal: MGVYOSZ 1146 Budapest, Hermina út 47. Felelős szerkesztő: Bartha Zsuzsanna. Készült a Signatura Ipari Termelő és Szolgáltató Kft. nyomdájában 1300 példányban. Felelős vezető: Rózsavölgyi László. ISSN: 0209-6765.

**Minden kedves Olvasónknak
kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk!**

a szerkesztőség

Mándy Stefánia
Víg fecske nóta

*Pattanj, rügy,
csattanj, fütty,
csivitt!
a nap van itt,
a tavaszi tűz*

*Zöldellj, lomb,
fuss el, gond,
csivitt!
Fényosor hajt,
a hegyekbe űz*

*Erdő hív,
minden szív
vidul,*

*boldog zaj
este se csitul*

*Most viríts, kikerics,
csivitt!
Szirom száll,
tollunkra simul*

*Szél lebben,
megrezzen
a víz –
Libbenti szárnyát
a szomorú fűz*

*Pattanj, rügy,
csattanj, fütty,
csivitt!
A nap van itt,
a tavaszi tűz.*

Bartha Zsuzsanna
Elnökségi tudósítás

Az MGYOSZ Országos Elnöksége 1994. február 23-án ülésezett. Igazoltan hiányoztak: dr. Krabót György és dr. Szőke László.

Dr. Szigeti György, elnök köszöntötte az

elnökség jelenlévő tagjait, majd elfogadták a napirendi pontokat.

Először az 1994. március 19-én megtartandó Országos Küldöttközgyűlésre szóló elnökségi beszámoló-tervezetét vitatták meg. A téma előadói a főtitkár és az elnök voltak.

Előzetesen valamennyi elnökségi tag megkapta kazettán a beszámoló tervezetét.

Az elmúlt évek hagyományainak figyelembevételével állították össze az elnökségi beszámoló tervezetét. Miután kiegészítő javaslat nem hangzott el, az elnökség a következőképpen határozott: a főtitkár az elnökség beszámolóját végleges formájában készítse el és sík- vagy pontírásban küldje ki az országos küldötteknek.

4

Ezt követően, második napirendként, Bódis Károlyné, a pénzügyi osztály vezetője számolt be az MVGYOSZ 1993. évi költségvetéséről.

Mivel a múlt évben a számadatokat már részletesen ismertettük, most emlékeztetőül csak a legfontosabbakat közöljük.

Bódis Károlyné tájékoztatójában elmondta, hogy a tavalyi eredeti költségvetési tervezetünk 66 615 000 forint volt.

Az év folyamán kétszer történt tervezetmódosítás.

1993. júliusában 2 200 000 forintot utaltak át a társadalombiztosítástól. Ez az összeg pályázati úton került kiosztásra.

1993. novemberében, elnökségi határozat alapján a jutalmak költségeinek pótlására 1.400.000 forint végleges támogatást utaltunk át költségvetési számlánkra.

A két módosítással költségvetésünk 70 215 000 forintra módosult. Az év folyamán az adományszámla terhére még 642 000 forint kifizetés történt, melynek nagyobb tételei a következők voltak:

- 136 225 forint vak pingpongasztal vásárlására
- 96 849 forint a VKI-nál végzett lakatosmunkákra;
- 120 000 forint az MVGYOSZ fennállásának 75. évfordulója tiszteletére készített propagandaanyagra;
- 100 000 forint a megyei szervezetek számítógép vásárlásainak támogatására.

Az 1993. évben pályázati úton a társadalombiztosítástól kapott összegén kívül még összesen 2 081 000 forintot sikerült elnyernünk.

„Lapról hangra” c. hangos újság	52 000 Ft
Hirdetések	40000 Ft
Árueladás (ugyanannyi, mint a ráfordított kiadás)	3 299 000 Ft
Hangos könyvek értékesítése	609 000 Ft
VKI bevétele	294 000 Ft
Kondicionáló terem bevétele	46 000 Ft
Az állami támogatás összege	54 000 000 Ft
Egyéb támogatás	2 081 000 Ft.

A kiadás fontosabb tételei	
Anyagköltségek (energia, a nyomda és a stúdió, az árueladás eszközbeszerzései)	11 452 000 Ft
Anyagjellegű költségek (iroda- és takarítószer, karbantartások, postai kiadások)	9 990 000 Ft
Béreköltségek	20 470 000 Ft
Befizetési kötelezettségek	2 100 000 Ft
Munkáltatói járulékok	1 138 000 Ft
Vissza nem igényelhető ÁFA	3 800 000 Ft
Bankköltség	206 000 Ft

Az elnökség az 1993. évről szóló költségvetési beszámolót tudomásul vette és jóváhagyta. Harmadik napirendként az idei évi üdültetés előkészítését tárgyalta az elnökség.

Dr. Szőke László – az Üdültetési és Braille-Emlékérem Bizottság elnöke – hivatali elfoglaltsága miatt nem lehetett jelen, de előzetes egyeztetés alapján a főtitkár és Cserna Sándor, hivatalvezető helyettes is-

Az 1993. év legfőbb bevételei	
Tagdíjak	2 216 000 Ft
Üdülési bevétel	1 660 000 Ft
Folyóiratok	282 000 Ft

mertette az Üdültetési és Braille-Emlék-érem Bizottság javaslatát. (Lásd 1. sz. melléklet)

Továbbá egy bizottsági állásfoglalás is született a vakvezető kutyával történő üdültetésről (lásd 2. sz. melléklet).

A bizottság indítványát, miszerint az idei évi üdülés térítési díja felnőtt beutaltak esetén ötezerről hatezer forintra, gyerekek esetén kettőezer ötszázról háromezer forintra emelkedne, az elnökség elfogadta.

Az utolsó napirendi pont témája az Alapszabály módosítása volt, dr. Szél Lajos, az Alapszabály Előkészítő Bizottság tagjának előterjesztésében.

Az elnökség korábban hozott egy olyan döntést, hogy az Alapszabály nagyobb méretű, átfogó rendezésére a választási ciklus vége felé kerüljön sor. Ugyanakkor, a tavalyi Országos Küldöttközgyűlés határozatának megfelelően, a szükséges és az időszzerű szövegmódosításokat az idei küldöttközgyűlésre előterjeszti az elnökség.

A módosítások szövegét pontról pontra megtárgyalták, majd a változtatásokat jóváhagyták. Az országos küldöttek az elnökségi beszámolóval együtt az Alapszabály módosítására vonatkozó javítások és átvezetések pontos szövegét a küldöttközgyűlés előtt megkapják.

Következtek a bejelentések:

- Csehországból kipróbálásra kapott szövetségünk egy pontírógépet, amelynek ára kedvezőbb a most kaphatónál. Az írógépet többen is véleményezik, s ezután születhet döntés az írógépek beszerzéséről.
- Az idei évben a központ és a megyei szervezetek dolgozói átlagosan 26%-os béremelésben részesülnek.
- Fetting Mária, Győrben élő sorstársnő kérelemmel fordult az elnökséghez. A munkahelyén új telefonalközpontot létesítenek és annak érdekében, hogy ő

továbbra is dolgozhason egy úgynevezett vak kezelő készülékre lenne szükség. A beszerzésre kér anyagi támogatást. Az elnökség a következőképpen foglalt állást: annak érdekében, hogy a látássérült emberek a munkaerő piacra bekerülhessenek, a szükséges segédeszközöket velük együtt adnunk kell intézményesen. Az Országos Rehabilitációs Alappal egy olyan kapcsolatot kell kiépíteni, amely az előbb említettek megvalósítását lehetővé teszi.

- Az MVGYOSZ Rehabilitációs Bizottságra feladatul kapta, hogy vizsgálja meg ezt a kérdést és dolgozzon ki konkrét javaslatot arra, hogy a szövetség vak telefonalközpont kezelői pályázati úton megkaphassák a szükséges készüléket.
- 1994. március 16-án dr. Szigeti György, szövetségünk képviselőjében részt vesz az Ifjúságpolitikai Kabinet Fogyatékos Albizottságának alakuló ülésén.
- A Budapest és Pest megyei szervezet tagdíjmelésre tett javaslatot az Országos Elnökségnek, amely úgy döntött, hogy az 1994. március 19-i küldöttközgyűlés elé kell terjeszteni az indítványt.
- Szövetségünk részt vett az MSZDP által rendezett „Egészségkárosodottakért – egészségkárosodottakról” rendezett konferencián.
- Kísérleti adását kezdte meg a „Civil rádió”. A szerkesztőség tervei szerint külön rovatot indítanak a fogyatékos embereknek.
- A Védett Szervezetek Országos Szövetsége március 3-án az MVGYOSZ székházában tartja éves közgyűlését.
- A Vakok Állami Intézetében március 11-én tartandó összdolgozói értekezletre szövetségünket is meghívták.

A tanácskozás az elnöki zárszóval fejeződött be. ● ● ●

Mellékletek

Tájékoztató a balatonboglári üdültetésről

Értesítjük tagtársainkat, hogy az MGYOSZ balatonboglári üdülőjében (8630 Balatonboglár, Kodály Z. u. 43.) az 1994. év folyamán június 2-tól szeptember 21-ig szervezzük meg tagságunk üdültetését.

Az Üdültetési Szabályzat értelmében a balatonboglári üdülőbe két évenként nyerhetnek beutalást tagtársaink. Lehetőség van azonban évenkénti beutalásra is, de csak akkor, ha a rehabilitációs osztály előzetes tájékoztatása alapján az adott turnusra más jogos igény nincs.

- ① Előnyben részesítendő az a tagtárs, aki huzamosabb tagsági viszony ellenére még nem kapott beutalást.
- ② A beutaláshoz, legalább egy éves tagsági viszonyt kell figyelembe venni.
- ③ Kísérő beutalását csak olyan vak tagtárs kérheti, akinek látásfogyatékosága miatt arra feltétlenül szüksége van. (lehetőleg egy tag maximum egy kísérővel jelentkezzen!)
- ④ A beutalásnál a főszezonban (június 16-tól szeptember 7-ig) előnyben részesítendőek a dolgozó tagtársak, valamint súlyozottan veendő figyelembe a vakügy területén hosszabb ideje végzett társadalmi munka.
- ⑤ Öt évnél fiatalabb gyermek beutalása nem igényelhető.
- ⑥ Nem utalható be, aki fertőző betegségben szenved vagy különleges gondozásra szorul. Itt említjük meg, hogy diétás étkeztetést nem áll módunkban biztosítani. Kérjük, hogy időskorú, nehezen mozgó és súlyosan beteg emberek ne

jelentkezzenek.

- ⑦ A tizennégy évnél fiatalabb gyermek üdülésre való alkalmasságát az üdülés megkezdésekor három napnál nem régebbi orvosi bizonyítvánnyal kell az üdülő gondnokánál igazolni.
- ⑧ A befizetett térítési díjat nem áll módunkban visszafizetni. Indokolt esetben – közbejött súlyos betegség, kórházi kezelés, haláleset, stb. – a beutalót a megyei szervezet más jogosult személy részére átruházhatja. Ebben az esetben a befizetett térítési díjat visszafizetjük.

Üdülési térítési díjak:

Szövetségünk tagja részére, 14 napra: hatezer forint;

Felnőtt kísérő részére, 14 napra: hatezer forint;

Tizennégy éven aluli gyermek, ill. tizennégy éven felüli tanuló gyermek részére, ha még önálló jövedelemmel nem rendelkezik: háromezer forint.

Turnusbeosztások:

I. turnus: ..... 1994. jún. 2 – jún. 15.

II. turnus: ..... 1994. jún. 16 – jún. 29.

III. turnus: ..... 1994. jún. 30 – júl. 13.

IV. turnus: ..... 1994. júl. 14 – júl. 27.

V. turnus: ..... 1994. júl. 28 – aug. 10.

VI. turnus: ..... 1994. aug. 11 – aug. 24.

VII. turnus: .... 1994. aug. 25 – szept. 7.

VIII. turnus: .. 1994. szept. 8 – szept. 21.

A megyei szervezetek részére lehetőséget biztosítunk a kéthetes turnusbeosztásokon belül, egyhetes üdülési időszakok kialakítására is. Ebben az esetben a térítési díj 50 %-át kell fizetni.

Üdülésre a megyei szervezetek irodáiban lehet jelentkezni.

Dr. Szóke László Bizottsági álláspont a vakvezető kutyával történő üdültetésről

Tagságunk körében időről időre visszatérő kérdésként fogalmazódik meg, hogy a vakvezető kutyával közlekedők a balatonboglári üdülés során, az üdülőbe miért nem vihetik magukkal vakvezető kutyájukat. E kérdés kapcsán, az elnökségi ülésekről szóló tudósításokban rendszerint csak annyi jelenik meg, hogy az elnökség – a bizottság javaslata alapján – a feltételek hiánya miatt – a vakvezető kutyáknak az üdülőbe történő bevitelét nem támogatja.

Talán többeket érdekel tagtársaink közül, hogy melyek is ezek a feltételek, amelyek hiánya miatt az Üdültetési és Braille-Emlékérem Bizottság a kérdésben az említett álláspontot alakította ki.

Mindenekelőtt úgy gondoljuk, abból kell kiindulni, hogy az üdülés a beutaltak pihenését, zavartalan nyugalmaát kell hogy szolgálja. Mivel a beutaltak többsége vakvezető kutyával nem rendelkezik, tőlük aligha várható el, hogy üdülésük tartama alatt a vakvezető kutyák jelenlétéből adódó speciális körülményekhez alkalmazkodjanak. Az üdülőben ugyanis a hely szűkössége miatt, a vakvezető kutyák elhelyezésére nincs lehetőség. Részükre kennel nem építhető, mivel erre az építésügyi hatóság a Balaton-parti településen engedélyt nem ad. A kutyáknak gazdáikkal történő elhelyezése pedig, úgy gondoljuk, alapvetően sértené a többi beutalt érdekeit, s mint ilyen, állandó viták, konfliktusok forrása volna.

Nem hagyható figyelmen kívül továbbá az a körülmény sem, hogy a szülők nem egyszer kisgyermekükkel veszik igénybe az üdülést. A súlyosan látássérült szülők pedig aligha képesek gyermekük mozgását oly módon figyelemmel kíséreni, hogy a gyermeknek a vakvezető kutyával történő, esetenkénti (pl. étkezés előtti), nem kívána-

tos érintkezését megakadályozzák.

Problémát jelent továbbá az üdülés tartama alatt a kutyák élelmezése is. Amint az köztudott, a szövetség a beutaltak étkeztetését is csak úgy tudja megoldani, hogy az ételt más üdülőből hozzák, a szövetség üdülőjében ugyanis főzésre nincs lehetőség. Ezért tehát nincs lehetőség a kutyák ételeinek elkészítésére sem. A közegészségügyi előírások kifejezetten tiltják, hogy az üdülővendégek és a vakvezető kutyák ételeinek melegítésére ugyanabban a helyiségben kerüljön sor.

Emellett, a vakvezető kutyáknak az üdülőben való tartózkodása esetén aligha volna megakadályozható, hogy a kutyák az üdülő éttermébe bemenjenek, amely azon túl, hogy a beutaltak nyugalmaát jelentősen zavarná, közegészségügyi szempontból is elfogadhatatlan.

Végezetül, fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a kutyák balatoni fürdőzése tilos, a vízparton való jelenlétük pedig úgy szintén az üdülővendégek (napozók, fürdőzők) nyugalmaát, pihenését zavarná.

Úgy gondoljuk, hogy a fentiekben kifejezett bizottsági álláspont nem sérti a vakvezető kutyával rendelkezők érdekeit, és nem akadályozza a kedvezményes üdülésben való részvételüket, mivel az üdülés tartamára a Vakvezető Kutyaképző Iskola a kutyák térítésmentes elhelyezésére lehetőséget biztosít. Álláspontunk kialakítása során több, vakvezető kutyával rendelkező tagtársunk véleményét is kikértük.

Természetesen, ennek ellenére sem gondoljuk azonban, hogy véleményünk vitathatatlan, érveink cáfolhatatlanok. A korábbi gyakorlatnak megfelelően a jövőben is készek vagyunk az üdültetést érintő bármely kérdésben mások véleményének figyelembe vételére, a konstruktív javaslatok megvitatására mindannyiunk érdekében.

Bartha Zsuzsanna

Választások előtt – Beszélgetés dr. Szigeti Györggyel, az MGYOSZ elnökével, országgyűlési képviselővel

Eltelt négy év és májusban ismét választások következnek. Változtatni nem könnyű, ezt saját életünkből is jól tudhatjuk, hát még akkor ha olyan hatalmas porondról van szó, mint az egész ország. Sokféle akarattal és nehézséggel találja magát szemben az, aki politikai pályára adta és adja a fejét. Még inkább igaz ez, ha valaki a fogyatékos ügy elkötelezettjeként, maga is mint érintett, vállalkozik a hálátlan feladatra, a parlamenti képviselőségre. Az eltelt négy év alatt rendszeresen hallhattuk felszólalásait a Parlamentben, részt vehettünk azokon a tájékoztatókon, amelyeket nekünk tartott. Biztosan állíthatjuk, kivette részét a munkából, jól helyt állt.

Most arról faggatom, hogy mit mutat számára a négy esztendő mérlege.

Dr. Sz. Gy.: Annak idején váratlanul kerültem be a Parlamentbe. 1990. januárjában foglalkozott az Országos Elnökség azzal a felajánlással, miszerint a Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ) lehetőséget biztosítana a listán való indulásra. Ekkor az elnökség úgy döntött, hogy engem javasol. Az SZDSZ országos listáján a 36. helyre lettem besorolva.

— *Felmérte-e, hogy mire vállalkozik, milyen érzések nyugtalanították?*

Dr. Sz. Gy.: Számot vetettem azzal, hogy feltehetően a képviselőség egy új feladat lesz. Bizonyos fokig szorongással tekintetem elé. Természetesen teljesen át kellett rendeznem az életemet. Nyilvánvalóvá vált, hogy a korábbi foglalkozásomat fel kell adnom.

— *Nem volt ez nehéz döntés?*

Dr. Sz. Gy.: De igen, az volt. Annál is inkább, mert 24 évig dolgoztam egy munkahelyen, a Pécsi Városházán. Viszonylag

jó körülmények és munkatársak között töltöttem el ezt a huszonnégy évet, ahol megbecsültek. Mellette a pécsi Kis Színházban voltam jogtanácsos.

Alapvető gondot jelentett, hogy az „új munkahely” nem a lakóhelyemen volt, hanem másutt az országban, s még nem lehetett tudni, a Parlament hogy fog ülésezni, miként oldható meg maga az utazás és a képviselői munka.

— *Végül is a gyakorlat hogyan alakította és oldotta meg az utóbbi problémát?*

Dr. Sz. Gy.: Az rögtön az elején körvonalazódott, hogy a feleségemnek is föl kell adnia a munkahelyét és segítenie kell a munkámban. Előtte a Pécsi Orvostudományi Egyetemen dolgozott könyvtárosként. Miután otthagya a munkakörét ő is, megkezdődött a parlamenti képviselői munka a gyakorlatban is.

Az első hónapokban alakult ki a Parlament munkarendje. Egészen augusztusig folyamatosan ülésezünk, nyári szünet nélkül. Kiderült, hogy rengeteg olvasnivaló van, s mindez nagyon sok munkával jár.

— *Konkréten mondana egy példát illusztrálásul?*

Dr. Sz. Gy.: Hetente a bizottsági és a plenáris ülésekre az elolvasandó anyag mennyisége időben kitesz olyan 25-30 órát.

— *Az említett ülések mellett még milyen egyéb tennivalót jelentett Önnek a parlamenti munka?*

Dr. Sz. Gy.: A frakcióban is kell tevékenykednie az embernek, ahol együttesen beszéljük meg a felmerülő kérdéseket. Azonkívül létezik a frakciónak az úgynevezett Szociális Bizottsága, ahol az ügyeket előkészítjük. Ezeken túl az is kiderült, hogy rengeteg meghívásnak is eleget kell

teni. Pénteki napokon a területen kell dolgozni. Az elmondottakon túlmenően az is nyilvánvalóvá vált, hogy az SZDSZ helyi szervezete is igényt tart a munkámra: különféle gyűlések, lakossági fórumok tartása formájában.

— *Elmesélné a közelmúlt egyik hétvégi munkarendjét?*

Dr. Sz. Gy.: Szombat reggel érkezik a futárposta, amely körülbelül 3-4 kilós anyagot jelent. Reggel nyolckor én elkezdek ezzel az anyaggal dolgozni. Délig eljutok addig, hogy az aktuális eseményeket feldolgozzam. A szombat délután sem mindig szabad, mivel akkor gyakoriak a rendezvények. A legutóbb éppen Fodor Gábor tartott fórumot. Ezt követően az MVGYOSZ Baranya megyei szervezeténél tartottunk családi estét (Dr. Szigeti a megyei szervezet titkára 1967 óta – a szerk. megj.). Körülbelül éjjel egy órakor értem haza.

Vasárnap azután rendezve soraimat, összecsomagoltam és a délutáni vonattal utaztam vissza Budapestre.

Körülbelül ez így zajlott az elmúlt négy év során, szinte minden héten.

— *És mennyit lehetett szabadságon?*

Dr. Sz. Gy.: Az első évben alig két hetet, a következőkben egy-egy hónapot. Ez éppen arra volt elég, hogy kicsit rendezzem a restanciáimat.

— *Mit várt a parlamenti képviseleti munkától és mi valósult meg?*

Dr. Sz. Gy.: Először is, jogász vagyok. A jogalkalmazásban dolgoztam hosszú évekig, amit szívesen, és úgy érzem színvonalasan csináltam. A parlamenti munka során megismerkedtem a jogalkotás folyamatával, azzal, hogy miként jár meg egy törvényjavaslat bizottságokat, szakértőket és külön bizottságokat, a plenáris ülést. Megtanultam, hogy a különféle javaslatokból végül is hogyan születik meg a törvény.

Kiderült, hogy ez a munka rendkívül

időigényes: a demokrácia sok időt és energiát vesz igénybe. Azt is meg kellett szoknom, hogy miután az ellenzéki frakcióhoz tartozom, bármennyire is ésszerű egy-egy javaslatom, sok esetben nem egyezik a kormány elképzeléseivel, s így természetesen leszavazták azokat. Ennek ellenére, a plenáris ülésen úgy 25-30 alkalommal szóltam hozzá, a bizottságban pedig számtalanszor. Előterjesztettem legalább 250 módosító javaslatot. Ebből körülbelül 50-60 teljes egészében a saját munkám, a többit meg egyik vagy másik képviselőtársammal közösen dolgoztam ki. Önállóan két törvényjavaslatot nyújtottam be. A legutóbbi, a fogyatékos emberek esélyegyenlőségéről szóló 30 paragrafust ölel fel. A korábbi, mint költségvetési módosítást, önállóan tárgyalta a Parlament. Ez a gépkocsivásárlási támogatás közlekedési támogatássá történő átalakítására vonatkozott.

— *Az indulás pillanatától kezdve tudatosan a fogyatékos emberek érdekképviseletét tűzte ki célul?*

Dr. Sz. Gy.: Ehhez tudni kell, hogy ebben a Parlamentben érdekképviseletek nem jelennek meg. Gyakorlatilag éppen a többpárti demokrácia folytán a párttagoltság biztosítja a társadalom véleményének érvényesülését. Egy kétkamarás parlamentben képzelhető el az, hogy a felsőházban legyenek olyan szereplők, akik a különféle érdekcsoportok véleményét, érdekeit közvetítik. Ennek megfelelően a jogkörük is úgy néz ki, hogy csak vétőjoggal szólhatnak bele vagy visszaadják az alsóháznak újbóli megtárgyalásra a kérdést. Tehát a kérdés csak bonyolultabb azáltal, hogy én ezt az ügyet legfeljebb a frakció politikáján belül tudom érvényesíteni.

— *Kapott-e ehhez megfelelő segítséget a frakciótól?*

Dr. Sz. Gy.: Én ehhez kezdettől fogva megkaptam a segítséget, támogatták ezt az ügyet. Egy éven át figyeltem, hogy az SZDSZ-ben miként való-

sulnak meg ezek az elképzelések.

Azután, 1991-ben beléptem a pártba. Addig nem voltam tagja.

— *Hogyan jellemezné tömören az SZDSZ-t, mint pártot?*

Dr. Sz. Gy.: Az SZDSZ egy szociál-liberális párt, amely szociálisan érzékeny. A hagyományai is ezt mutatják, így pl. a SETA mozgalom, a korábbi kisebbségek és egyéb hátrányos társadalmi csoportok felkarolása.

Megismerve a gazdasági elképzeléseket is, s azokon belül a szociális területet érintőket, ebbe beleágyazható volt a fogyatékos ügy is.

— *Közelebbről is szólna néhány szót az SZDSZ szociálpolitikai elképzeléseiről?*

Dr. Sz. Gy.: Az SZDSZ-nek tizennégy részprogramja van. Ezek között az egyik a szociális program, amely felöleli a nyugdíjasok gondjait is, ami közelebbről nem tekinthető kifejezetten szociális ügynek, de a társadalom minden csoportjának választ kell adni az őket foglalkoztató kérdésekre. A kimondottan szociális program pedig minden társadalmi csoportot érint, így az időseket, a gyereket nevelő családokat, a családi pótlékot, és természetesen a fogyatékosokat is. Az SZDSZ programjában szerepel, és az elmúlt években is próbáltuk mindig megjeleníteni, a szociális jövedelmek áttekintését. Az SZDSZ programja szükségesnek tartja az egységes egészségkárosodási járadék bevezetését, ezen túl a szociális gondozó és támogató hálózatok működtetését annak érdekében, hogy a társadalom integrálódása megvalósuljon. Ma a legnagyobb gond az, hogy a társadalomban vannak olyan csoportok, amelyek nagyon leszakadnak, s ha ez tör-

ténik, akkor a visszavezetésük rendkívül nehéz.

A gond, amivel szembe kell néznünk az, hogy Magyarországon egy recessziós időszakot élünk, s ennek következtében a foglalkoztatottak és az inaktív aránya úgy néz ki, hogy két aktívra három inaktív jut. Tehát gyakorlatilag az így megtermelhető jövedelemből, ha ezek az arányok megmaradnak, nagyon nehezen teremthető bőkezű forrás a szociálpolitikára. Apróbb lépésekkel lehetne azt elérni, hogy az aktív aránya növekedjen, és hogy azon csoportok, akik rászorultak, kapják meg a támogatást, valamint hogy egy ésszerűbb és hatékonyabb elosztási rendszer érvényesüljön. A nyugdíjak esetében teljesen kidolgozott az SZDSZ programja. Nettó bérarányos nyugdíjmelésben gondolkodnak, ugyanakkor fontos szerepet kap a rehabilitáció, törődni kívánnak a gyermekeket nevelőkkel, a szociális szolgáltatásokat pedig úgy kívánják működtetni, hogy azok jók és hatékonyak legyenek. Különös gondot kellene fordítani, ez már az én véleményem, az aktív arányát növelve, az egészségkárosodottak, ezen belül a látásfogyatékosok munkábaállításának elősegítésére. Ez azonban nagyon nagy gond a piacgazdaság keretei között, ahol a versenyből adódóan számos nehézséggel kell számolni. A fogyatékosok esélyegyenlőségére vonatkozó törvénytervezet, amit Solt Otíliaval terjesztettem elő, az SZDSZ frakció támogatásával került be. Az ott megfogalmazottak, amelyek a fogyatékosok egész életét áthatják, változatlanul érvényesek: ideértve a segédeszközöket, az akadálymentes környezetet, az egészségügyi ellátást, a teljes rehabilitációt, az oktatást, a munkához való jutást, a szabadidő hasznos eltöltését, a személyes integritást, valamint a politikai-, a lelkiismereti- és a vallásszabadság jogát. A tervezetben megfogalmazottak változatlanul érvényben vannak az SZDSZ szociálpoli-

tikai elképzeléseiben.

— *Megkérdezték-e már Öntől, hogy miért nem csak a vakok és gyengénlátók érdekében ténykedik?*

Dr. Sz. Gy.: Igen, többen feltették már ezt a kérdést. Tisztában kell lenni azzal, hogy másképpen képződik a Parlamentben a politikai akaratnyilvánítás. Én pedig úgy gondolom, hogy ha már helyzetemnél fogva megtehetem, magától adódik, hogy a fogyatékosok ügyét egységesen kell felkarolnom. Természetesen én a látásfogyatékosokhoz vagyok elkötelezve, de a más fogyatékosokkal élők gondját is megérem.

Sikerült egy olyan egyensúlyt teremtenem, amelyben a többi fogyatékos szervezet sem vádolhatott meg azzal, hogy csak a vakok és a gyengénlátók érdekében emelek szót. Nézetem szerint az egész társadalom, és a fogyatékosok is csak együtt boldogulhatnak.

Ugyanakkor, természetesen ez differenciált megjelenítést is igényel, hiszen mások az igényei egyik vagy másik fogyatékos rétegnek.

— *Mi motiválta akkor, amikor a következő ciklusra is elvállalta a jelölését az SZDSZ színeiben?*

Dr. Sz. Gy.: Már 1992-ben jelezte az SZDSZ frakciójának vezetője, hogy a következő választási ciklusban is számolnak velem. Az Országos Tanács végül is az országos listán indít jelöltként. Egy jó szereplés esetén remélhetem, hogy ismét bekerülök a Parlamentbe.

Annak oka pedig, hogy az újbóli indulás mellett döntöttem, s ezt több fórumon is kifejtettem, az, hogy ez a nagy átalakulási folyamat, amit rendszerváltozásnak nevezünk, az elmúlt négy év során még nem zajlott le. Különösen hátra vannak még a szociális kérdéseket illető változtatások. Az a rész pedig, ami bennünket, fogyatékos embereket jobban érint, az még megvalósításra vár.

Az MVGYOSZ tagsága soraiból is sokan bízattak, hogy ne hagyjam abba. Az elmondottak együttessége készítetett arra, hogy becsületbeli ügy vállalnom a jövőben is, ha a választók úgy akarják.

Azt meg hangsúlyoznom kell, hogy feltétlenül jó az, ha a fogyatékosok ügyét, ezen belül a látássérültekét személyemen keresztül meg lehet jeleníteni.

— *Befejezésül mit üzen sorstársainak így közvetlenül a választásokat megelőzően?*

Dr. Sz. Gy. Először is szeretném leszögezni, hogy a szövetség egyetlen egy párt-hoz sem kötődik. Jómagam személyemben kötődöm az SZDSZ-hez.

A választásokat illetően pedig, gondolom, hogy a sorstársak, mint minden magyar állampolgár, felnőtt emberek, akik tisztában vannak azzal, hogy az akaratnyilvánítás a lényeges. Az ország ügyeinek eldöntésébe külső erők már nem szólhatnak bele, kizárólag a magyar állampolgárok. Én azt javaslom mindenkinek, hogy gondolja át, ne higgye azt, hogy az ő szavazatán nem múlik. Sok-sok szavazaton fog eldőlni, és csak akkor lehet biztosan megalapozni egy váltást, ha a változást vezénylő Parlament és kormányzat legitim. A legitimáció pedig akkor nagyobb, ha minél többen elmennek választani.

Bízom benne, hogy a választók még nagyobb számban fognak az urnák elé járulni, mint 1990-ben. Mielőtt döntenek, ismerjék meg a különböző programokat. Gondoljanak arra, hogy mi jó az ő érdekeiknek, és aszerint szavazzanak.

Egyúttal szeretném felhívni sorstársaim figyelmét egy technikai kérdésre. Szavazni olyan személlyel menjenek, akiben megbíznak, annak segítségét vegyék igénybe a szavazásnál. Az MVGYOSZ is ezt, a bizalmi elven alapuló szavazást támogatja.

— *Köszönöm a beszélgetést.* ● ● ●

Helyreigazítások

A januári (2. számban) elnökségi tudósítás mellékleteként közölt dr. Hohl József számítástechnikai tájékoztatójában sajnálatos módon több pontatlan elírás történt a lapolvasó eszköz elnevezésével kapcsolatban.

A beolvasó eszköz angol elnevezése: scanner. Ezt magyarul szkennereknek használjuk. Ugyanakkor az eszközzel végzett beolvasási folyamatot szkennelésnek nevezzük. Ezeknek a kifejezéseknek a használata hibásan történt, mert a beírást számítástechnikában járatlan személy végezte, aki kazettáról kapott anyagot gépelt be.

A 3. számban Pásztor Jolán: A debreceni klub életéről szóló írásából, technikai hiba folytán, kimaradtak az alábbiak:

„A Sós-tói Falumúzeum Nyíregyháza környékének jellegzetes építészeti és egyéb emlékeit gyűjtötte össze és eredeti állapotában mutatja be a látogatóknak.

Külön említést érdemel, hogy a Józsa András Múzeumban a vitrinek alól egyenként kiszedtek minden tárgyat, hogy a látásérült látogatók kezükbe vehessék és megtapinthatassák őket.”

Mindkét szerzőtől elnézést kérünk!
Tisztelettel: a szerkesztőség

Sajtófigyelő

Műveltségi játék Szekszárdon

(Az írás megjelent a Tolnai Népujság 1994. február 5-i számában.)

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Tolna Megyei Szervezete tegnap délután műveltségi játékot rendezett sorstársaknak.

A már jóval korábban meghirdetett vetélkedőre – kortól függetlenül – 5 csapat jelentkezését fogadták el a rendezők. A többek között Tamásiból, Bonyhádról, Szekszárdról a baráti körök által delegált csapatok irodalmi,

történelmi, sport jellegű feladatok, ügyességi játékok megoldásával szereztek értékes pontokat.

Az immár ötödik éve, a farsang jegyében zajló játékos vetélkedőn a játékvezető és a zsűri Jeszenszky László vak sorstárs és Kovács Lászlóné voltak. A vetélkedőn mindenki nyertes volt, senki nem ment el a játék végeztével üres kézzel. Ilyen és ehhez hasonló vetélkedőket sorstársaknak évközben is több alkalommal rendeznek már, klubdélutánokon, különböző témakörökben. A játékos összejöveteleknek a célja az, hogy jól érezzék magukat, és kellemes hangulatban töltsenek el együtt néhány órát.

-p.teri-

(A megyei szervezet kiegészítése: A játékon 3-5 fős csapatok vettek részt. Az első helyezett Bonyhád csapata lett. A második helyen Szekszárd-Gyöngyös csapata, a harmadikon pedig Szekszárd csapata végzett.) ● ● ●

Zenei rovat

Krause Annamária: Gondolatok az MVGYOSZ által rendezett zenei vetélkedő kapcsán

1993. december 12-én a Vakok Általános Iskolája dísztermében zenei vetélkedő zajlott. A vetélkedő zsürijének elnökeként újra találkozhattam tisztelt kollégáimmal, volt tanítványaimmal, a zenét tanuló vak, gyengénlátó és mozgássérült gyermekekkel.

Advent második vasárnapja volt, és engem örömteli várakozás töltött el: az aznapi, várható zenei élményekkel és a vetélkedő által felmerülő távolabbi tervekkel kapcsolatban is. Három iskola növendékei (Vakok Általános Iskolája, Gyengénlátók Általános Iskolája – Budapest, Vakok Batthyány László Gyermekotthona) zongoráztak és csellóztak. A felkészítő tanárok Geszler Júlia, Németh Tamás, Cseh Attila és Becht Erika voltak.

Csodálatos élményt nyújtott a játszó, és talán méginkább az őket hallgató gyermekek odaadóan figyelmes részvételét átélni. A zenejátszás olyan régiókat mozgat meg az emberben, amelyek a vakok számára talán még a látóknál is nagyobb jelentőséggel bírnak. Melyek is ezek? Ritmus- és mozgásélmény, az érzelmi kifejezés sajátos lehetősége, mozgáskoordináció egy magasabb szellemi cél érdekében, a koncentráció különleges gyakorlása: ezek olyan területek, amelyek egyedülálló emberfejlesztő képességgel bírnak.

Szeretném újra megragadni az alkalmat, hogy a vak, a gyengénlátó és a mozgássérült gyermekek nevelőinek figyelmét a zenetanulásban rejlő, hihetetlenül értékes lehetőségekre irányítsam. Az idei tanévben újra diplomát adhatok a Zeneakadémián egy vak tanítványom kezébe, így

számomra még mást is jelentett ez a vetélkedő: alkalmat a tehetség felkutatására.

Úgy tűnik, hogy vak muzsikus kollégáim remekül megállják helyüket a zenei pályán: van kenyerük, van perspektívájuk, tisztelik és elismerik őket. Nem szabad figyelmen kívül hagyni ezt az életlehetőséget! Oda kell figyelni a gyermekek zenei nevelésére, és a tehetséget, szorgalmat mutatóknak minden feltételt biztosítani kell a tanuláshoz, kibontakozáshoz!

Végezetül köszönetet szeretnék mondani a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének, és személyesen Németh Tamás zongoraművésznek, a vetélkedő anyagi támogatásáért és remek lebonyolításáért.

Reméljük, hogy talán évenként is sor kerülhet ilyen és hasonló vetélkedőkre szélesebb, országos kört is megmozgatva. A muzsikálás örömét és a tehetség gondozását egyaránt szolgálnák az ilyen rendezvények.

Az ifjú muzsikusok mind nagy lelkesedéssel játszottak, és így mindannyian nyertesek lettek, amit kitörő örömmel nyugtáztak.

Kiemelt első díjat kapott: Király Csaba
I. díjban részesült: Gallai Dávid és Osváth Tibor

II. díjban részesültek: Szabó Dávid, Németh Zoltán, Móricz Éva, Vida Gábor

III. díjban részesült: Reisz Mariann, Újfalussy Zoltán

Dicséretet kapott: Farkas Katalin, Bondár Edit, Mezey Géza.

Külön köszönet Érdi Tamásnak, aki a vetélkedő befejeztével még ráadásként kis koncertet adott nekünk.

(A szerk. megj. Krause Annamária zongoraművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Tanárképző Intézetének tanszékvezető tanára.) ● ● ●

Tájékoztató az EBU Közgyűléséről

(III. rész)

Az EBU Technikai Segédeszközökkel és Szolgáltatásokkal Foglalkozó Bizottságának beszámolója 1990-93

A technika korában élünk; a legújabb és legfejlettebb eszközök már csúcstechnológiával készültek. Az utóbbi években a fejlődés ezen a területen olyan gyors volt, hogy a legtöbb fogyasztó nem is tud lépést tartani vele.

A fejlődésnek nemcsak áldásai vannak. Az EBU VII. Technikai Konferenciáján Arne Husveg elnök úr rámutatott arra, hogy sok esetben a technika még nehezebbé tette életünket. Megemlítette, hogy gyermekkorában még biztonsággal át tudott menni az úton szülővárosában, ma már viszont ez veszélyes feladat. Úgy van ez, mint a legtöbb gyógyszer esetében: vannak mellékhatások, néha egészen súlyosak. Elég a környezet-szennyezés problémájára gondolnunk, hogy lássuk, nemcsak álmaink, de rémálmaink is valóra válnak korunkban.

Közhelynek számít, hogy vizuális világban élünk. A látó emberek a legtöbb információt a szemükön keresztül nyerik. A legtöbb új szerkezet működtetéséhez is szükségeltetik a látás képessége. Az ilyen gépek még a lakásunkba is bevonulnak: a telefonok és mosógépek lapos, érintésre működő számlapjai, a nem kikapintható vagy hallható visszajelzést adó rádiók és más felszerelések is megjelentek már. Ha nem akarunk lemaradni, akkor a vakoknak és a gyengénlátóknak, valamint szervezeteiknek hallatniuk kell a hangjukat. Az EBU Technikai Bizottsága ennek egyik eszköze lehet.

A bizottság fontosságát az EBU-tagok széleskörben elismerik. A bizottságnak 14 tagja van, a legutóbbi EBU konferencia óta öt összejövetelt tartott.

A legfontosabb feladat az EBU VII.

Technikai Konferenciájának megrendezése volt. A konferencián különösen dr. John Gill-nek, a Vakok Királyi Nemzeti Intézete tagjának dolgozata fejtette ki, hogy a technológiában milyen új fejlemények vannak, és ezek milyen veszélyeket rejtenek a vak emberek önállóságát illetően.

A VI. Technikai Konferencia óta alapvető politikai változások mentek végbe Európában, amelyek a földrész újraegyesítése felé mutatnak. Így a VII. Technikai Konferencia hangsúlyos témája a korábbi szocialista országokban gyártott termékek kérdése volt, amelyek egész Európában számot tartottak a vakok érdeklődésére.

A konferencia végén négy határozatot fogadtak el:

☞ Az első felszólította az egyes kormányokat, nyújtsanak anyagi segítséget a látássérültek által használatos technikai segédeszközök vásárlásához és a használatukat oktató programok megtartásához. Kifejtették, hogy ezt minden fogyatékos személy társadalmi jogának kell tekinteni.

☞ A második határozat feladatként jelöli meg a bizottságnak, dolgozzon ki irányelveket a középületekben lévő technikai eszközök adaptálásáról, hogy a vakok is önállóan használhassák azokat.

☞ A harmadik határozat a HANDYNET-et, a fogyatékosok számára létrehozott európai elektronikus adatbázist érintette; felkérték az adatbázis fejlesztésével foglalkozókat, biztosítsák, hogy a vakok információigényét is kielégítse az adatbázis, és hogy ők is használhassák azt.

☞ Az utolsó határozat arról rendelkezik, hogy amennyiben az ECU kemény valuta lesz, a jövőben kibocsátásra kerülő pénzermék a vakok számára is megkülönböztethetők legyenek.

Az elmúlt periódusban az volt az egyik fő cél, hogy a bizottság úgy képviselje a fogyasztók érdekeit, hogy azt a vakokat érdeklő termékek és szolgáltatások előállítói is figyelembe vegyék.

A vak és gyengénlátó nők érdekeinek védelmével foglalkozó bizottság beszámolója 1990-1993

A bizottságot az EBU egyhangúlag jóváhagyott határozatával hozták létre a legutóbbi közgyűlésen.

Az első megbeszélés Hollandiában, Utrechtben volt 1992. május 1-3. között. Alkalmat nyújtott egymás megismerésére és a különböző országokban fennálló helyzet felmérésére. A következő hosszútávú célokat határozták meg:

- ① A vak és gyengénlátó nők számára egyenlő részvétel elérése a szervezeti munka minden formájában, nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt.
- ② Megtalálni a vak és gyengénlátó nők társadalmi-gazdasági helyzetét javító módszereket Európában, különös tekintettel a következőkre:
  - szakképzés,
  - foglalkoztatás,
  - anyagi függetlenség.

A célok elérése érdekében a következő eljárásokat dolgozták ki:

- a. Vak és gyengénlátó nőkből álló hálózat létrehozása Európában.
- b. Felmérés készítése a vak és gyengénlátó nők helyzetének meghatározására.

Rövid távon a következő célokat tűzték ki maguk elé:

- a nők egészségével kapcsolatos témák,
- önbecsülés,
- biztonság a közterületeken.

Elhatározták, hogy ezeket a kérdéseket egy európai konferencián fogják megvitatni.

Európai konferencia és a második megbeszélés

Ezt a konferenciát a Svéd Szövetség (SRF) rendezte 1993. február 19-21. között, a svédországi Almosában, 18 európai országból érkezett

47 résztvevővel. A konferencia főbb témái a fent említettek voltak. Ezenkívül megvitatották a kelet-európai nők helyzetét, valamint azt, hogyan érhető el a nők jobb részvételi aránya a vakok és gyengénlátók szervezeteinek felsőbb vezetésében. Az előadások és viták rengeteg információt, feladatot adtak. Ezek:

- ① A konferencia felkéri az EBU igazgatóságát, sürgősen tegyen lépéseket annak érdekében, hogy minimum két nőt válasszanak be az igazgatóságba az 1993. októberében tartandó közgyűlésen, és hogy a következő, 1996. évi közgyűlés idejére megvalósuljon a nők és férfiak egyenlő képviselete.
- ② A konferencia azt ajánlja az egyes országokban működő szervezeteknek, hogy szólítsák fel országuk oktatási és egészségügyi hatóságait, adjanak megfelelő tájékoztatást és képzést a vak és gyengénlátó nőknek egészségügyi témákról, a szexet és más kapcsolatokat is beleértve.
- ③ A konferencia szükségét érzi kutatások megindításának a vak és gyengénlátó nők társadalmi és gazdasági helyzetének feltárására, különös tekintettel Kelet-Európára.

Időközben a bizottsághoz tartozó összekötő partnerek hálózata is kialakult. A bizottság szeretné elérni, hogy minden olyan EBU tagországban legyen összekötő, amely nem tagja a bizottságnak. A tárgyalt időszak végéig 10 összekötőt regisztráltak. Ezek között Magyarország is szerepel.

Az összekötőket tájékoztatják a bizottság munkájáról, segítséget kapnak a bizottságtól a nők tevékenységének megszervezésére országukban és különböző, a nőkkel kapcsolatos felmérésekben vesznek részt.

Siket-Vak Világkonferencia Olaszországban, Osimo városban

A múlt év szeptember 25-30-a között rendezték meg az V. Helen Keller Konferenciát. Mivel lassan négy éve már, hogy a hallásomat is elveszítettem, a meghívottak között szerepeltem.

Küldöttségünket az amerikai Hilton/Perkins Alapítvány és a vendéglátók finanszírozták.

Kísérőnk Királyhidi Dorottya, „Dorka”, gyógypedagógus volt, aki nemcsak angolból fordított, de mindent áttett a vakírás kézbe írható változatára. Dorottya édesanyja vitt ki bennünket a Ferihegyi repülőtérre. Egy MALÉV géppel indulunk útnak. Alattunk ragyogott a nap és képzetem szerint a felhők a tejszínhabhoz hasonlíthatnak.

Megérkeztünk Rómába. Tapasztalatunk szerint Róma tömegközlekedési árai a magyar taxiárral vetekszenek. A Metróban a mozgólépcsők és mozgójárdák olyan labirintusával találkoztunk, hogy minden tisztelem a római vak embereké.

Szerencsére nem volt igaz a Budapesten hallott hír, s az Osimo-ig hátralévő 300 km-t mindössze négy óra alatt tettük meg. Amikor a városba értünk, az állomáson egy kis busszal vártak a szállodától. Mindnyájan egy kitűzőt és egy emlékplakettet kaptunk, nevünk és nemzetiségünk feltüntetésével. Az előadások teljes szövegét pedig angol nyelven sík- és pontírásban egyaránt megkaptuk.

Tőlünk, magyaroktól, nem vártak beszámolót, hiszen jól tudják, hogy Magyarországon a siket-vak emberekkel senki sem törődik. Teljes kiszolgáltatottságban,

szinte „állati” tudatlanságban nőnek fel vagy családban, vagy olyan szociális otthonokban, ahol még az enyhébben fogyatékos emberekkel való foglalkozásnak sincsenek meg sem a technikai, sem a személyi feltételei. Ha bármi baj van, artikulálatlanul üvöltönek, holott embernek születtek ők is. Azokban viszont sokszor nincs emberség, akiknek velük kellene foglalkozniuk. Egyébként a siket-vak emberek beszélni is megtaníthatók lennének, s emellett rendelkezésükre áll a pontírás, valamint legalább ötféle jelbeszéd. Amennyiben sürgősen nem teszünk valamit, a következő nemzedék is így fog felnőni.

Visszatérve a konferenciára, arról is szólnom kell, hogy erkélyes szobában helyeztek el, amelynek ablakai a 200 méterre lévő tengerre néztek. Étel- és italkártyát kaptunk, amely korlátlan fogyasztást tett lehetővé. Természetesen a vacsoránál mindenféle különlegességet, „tengeri herkenyűt” megkóstoltam. Még jó, hogy hoztam magammal gyógyszert!

Vasárnap került sor az ünnepélyes megnyitóra. Meglepődve hallottam, hogy Németországban 1880-óta foglalkoznak szervezeten a siket-vak emberekkel. Nagyon sok fejlődő ország, köztünk hazánk is, csak külföldi segítséggel tudott a konferencián jelen lenni.

Délután „körülnéztünk” a szállodában. Megtapinthatuk a város makettjét, valamint olyan faragott tárgyakat, amelyeket vak emberek készítettek: így pl. a pisai ferde torony másfél méter magas makettjét.

Másnap, hétfőn megkezdődtek az előadások és a beszámolók. Mindenütt ott voltunk. A siket-vak embernek tolmácsolni annyira fárasztó, hogy majdnem mindenki két tolmácsot hozott magával.

A kedden és szerdán is folytatódó előadásokból kitűnt, hogy a problémák, az országok eltérő fejlettségi szintje ellenére, mindenütt hasonlóak.

Véleményem szerint, a legjobb helyzetben talán Dánia áll a siket-vak emberekkel való törődést illetően. Dániában például a siket-vak emberek állampolgári jogon olyan készüléket kapnak kedvező áron, melynek segítségével a képűtságot Braille-kijelzőn át olvashatják. A konferencián még több különféle segédeszközzel is hall-

hattunk. Sajnos az árak meglehetősen magasak. Érdekességként említem azt az angol gyártmányú órát, amely a siket embert is képes ébreszteni.

Az előadások és a segédeszközök kiállítása mellett kirándultunk is, valamint ünnepi vacsora és nagyon sok kötetlen beszélgetés tette érdekessé és mozgalmassá a konferenciát.

Búcsúzásul a magunkkal vitt népművészeti tárgyakat adtuk át. A matyóbabák nagyon nagy örömet okoztak.

Értékes és hasznos volt ez a konferencia számomra és remélem, hogy önöknek is izelítőt tudtam adni belőle. ● ● ●

Hajdú-Bihar megyéből érkezett

Szonda Klára írása nyomán:

Farsangi mulatság 1994-ben

Az idén február 14-én került sor nálunk, azaz a Debrecenben lévő Vakok Állami Intézetében a hagyományossá vált farsangi mulatságra, amely most két napig tartott.

Délután kezdődött a „muri” a jelmezes farsangi felvonulással, ahol főként a lakók öltöztek jelmezbe. Mindez igen hangulatos volt, mivel a következő jelmezekben vonultak fel: kacsa, gésa, virágáros lány, de még Jasszer Arafat is köztük volt díszes arab jelmezében, továbbá egy vén boszorkány, Barbi baba, sereghajtóként pedig jómagam, mint íródeák.

Vacsorára finom szendvicset és farsangi fánkot kaptunk, amiket a nővérek készítettek – az Isten tartsa meg szokásukat!

A felvonulás után kezdődött a tánc, melyhez a zenét Bársony Miklós és zene-

kara szolgáltatta. Közben lezajlott a tombola húzás és értékes nyeremények leltek gazdára.

Végezetül a „Szív küldi” zárta az első napot.

A második nap zenés műsorral indult. Felléptek: Matkó Mária és Nagy Mária művésznők, akik nótákat és operett dalokat énekeltek. Óriási sikerük volt.

A vacsorát ismét a nővérek készítették el, a finom gombapaprikást, amit a konyha vezetője ötlött ki. Mindenkinek nagyon ízlett. A baj csak annyi, hogy farsang csak egyszer van egy évben...

Miután jóllaktunk, ismét táncra perdültünk. A hangulat emelkedett volt és nagyon sajnáltuk, amikor véget ért a kétnapos rendezvény.

Az összes közreműködőnek köszönetünket fejezzük ki szorgalmas és figyelmes munkájukért, amit a siker érdekében kifejtettek.

Kívánunk további sok sikert, jó munkát és a dolgozók közötti szoros összetartást, mert csak így tudnak a lakók érdekében tevékenykedni. ● ● ●

Szemelvények a nemzetközi vakügyi sajtóból

(megjelent a Newsletter c. folyóiratban)

Statisztikai adatok Nagy Britanniából

Kíváncsiak Önök a vakokra és a gyengénlátókra vonatkozó néhány statisztikai adatra? Ezek a statisztikai adatok nehezen születnek meg és gyakran megbízhatatlannak, mivel a felmérések technikája és a vakság meghatározása változó. Nos, most itt található néhány érdekes és pontos számadat Nagy Britanniából.

A Vakok Királyi Nemzeti Intézete (RNIB) küldött nekünk egy nyomtatott anyagot az RNIB jelenlegi kiadványáról, „Vak és gyengénlátó felnőttek Nagy Britanniában” címmel, amely Ian Bruce, Aubrey McKennell, Erros Walker tollából íródott.

Felmérésük kimutatja, hogy csaknem egy millió ember vak vagy gyengénlátó Nagy Britanniában. Ez azt jelenti, hogy Nagy Britanniában a látásfogyatékoság az ötödik helyen áll a többi fogyatékosággal összehasonlítva. A látássérült emberek 57%-a rendkívül nehéz körülmények között él, heti jövedelmük kevesebb mint 70 font.

A 90 ezer munkaképes korban lévő vak és gyengénlátó ember közül csak 25% dolgozik. A felmérés szerint még legalább a felük szeretne munkát találni.

A felmérés során megkérdezett látássérültek, s főleg a fiatalabbak ismerik és igénybe veszik a különféle szolgáltatásokat. Az információs anyagok jelentős mértékben bővültek, s a látássérültek mindennapjaiban a legnagyobb kihívást jelentik a nyomtatott anyagok. A nagybetűs nyomtatás fontossága megnőtt, ez a felmérésből

kiderül.

A Közlekedés, a mozgás a másik nagy kihívás. Miközben 59% veszi igénybe mások segítségét a mindennapi bevásárláshoz, addig csak 5% részesül mozgástréningben.

A jelentés hasznosnak ítéli meg a szociális, az egészségügyi szolgáltatások személyzetének tevékenységét, valamint a kormányhivatalnokainak és a politikusoknak, a minisztériumok alkalmazottjainak, az önkéntes testületeknek, az egyetemeknek és az egyetemi hallgatóknak a munkáját, valamint azokét, akik a helyi szolgáltatásokat biztosítják.

Úgy érezzük, hogy a kreatív ötletek számára ez a felmérés jelentős ugródeszka lesz.

A svéd látássérültek még mindig lemaradtak

A látássérültekre vonatkozó széleskörű ismeretek rendkívül fontosak szervezünk számára, hogy tagjaink életkörülményeit javíthassuk, s hogy javukat szolgálhassuk. Svédországban két közelmúltban végzett felmérés azt tárta fel, hogy a lakosság széles körei és a látássérültek között még mindig létezik igazságtalanság és megkülönböztetés. Ezeket az eredményeket a Svéd Látássérültek Szövetsége (SFR) figyelembe veszi mindennapi tevékenysége során.

A látássérülteknek csak 40%-a (18-64 év közötti) dolgozik. A felmérés ezen adata megegyezik a svéd statisztikákkal. Ez a feltűnően alacsony szám a pre-recessziós időszakból való, amikor a társadalom

84%-a rendelkezett munkával, s a munkanélküliek aránya kevesebb mint 2% volt. Ez az adat a 80-as évek végéről származik.

A látássérült férfiak nagyobb számban dolgoznak mint a nők, valamint nagyon kevés nő dolgozik teljes munkaidőben. A foglalkoztatás kérdése fontos szerepet játszik a Svéd Látássérültek Szövetségének tevékenységében. Habár a munkahelyek aránya jelentősen bővült (saját felmérésünkben 75 munkahelyet, 165 munkavállalót vizsgáltunk meg), a látássérültek többsége kívül reked a munkaerőpiacon. A progresszív foglalkoztatás, a munkaügyi törvények, a foglalkoztatottak engedélyei és egyéb ösztönzési módjai, valamint a technikai segédeszközök terén bekövetkezett forradalmi változások alapvetően nem javítottak a helyzeten.

A Svéd Látássérültek Szövetsége bízik abban, hogy az alapvető rehabilitációs szolgáltatások, vagy azok hiánya, az egyik döntő tényező, amit a figyelem középpontjába kell helyezni annak érdekében, hogy megváltozzon ez az egész komor helyzet a munkaerőpiacon.

A felmérést három évvel ezelőtt készítette a Svéd Látássérültek Szövetsége, 17 ezres tagságából csaknem 400 fő körében, akiket találomra választottak ki. A svéd statisztikusok 500 látássérültet kérdeztek meg, akiknek nagy többsége 65, vagy annál idősebb életkorú volt.

Svédországban a látássérültek teljes száma 170 ezer fő. Ebbe a számba nem tartoznak bele a 16 év alatti gyermekek. Az említett számadatból 144 ezer személy 65 éven túli.

Az egyéni pénzügyi körülmények az igazságtalanságnak egy másik területét képezik. Egy látássérült személynek folyósított összeg 12%-al kevesebb, mint a svéd átlag.

Mit tudunk mi a látássérültek szociális és pszichológiai jólétéről? A felmérés számos erre utaló körülményt megvizsgált: a

szabadidős tevékenységet; a társadalmi kapcsolatokat; az egészségi állapotot. A felsoroltak egyike-másika jelenti a biztonság szintjét.

A 16-64 év közötti látássérültekből négyből csak egy jár koncertre, színházba, avagy vesz részt bármilyen egyéb nyilvános szórakoztatásban egy egyéves időszak során.

Az autó, a hétfélig ház és a társasutazás kevésbé gyakori a látássérültek között. A riasztó adat gyakran a pszichológiai zavar következménye.

Az alanyok több mint 40%-a szorong, Svédország teljes lakosságán belül összehasonlítva ez 10%. A 16-64 év közötti 30 ezer látássérültnek csaknem egyharmada (30%) megnyugvásra vágyik. Ez meglehetősen magas számadat, a teljes lakossághoz viszonyítva 2%.

A látássérültek félelmet és szorongást éreznek éjjel az utcán történő erőszak miatt, jóval magasabb arányban, mint az átlag polgárok: 30:12%.

A vizsgálat azt bizonyítja, hogy a látó többség és a látássérültek többsége között csak nagyon hozzávetőlegesen biztosított a jogokban és az életkörülményekben az egyenlőség.

Mindkét felmérést hasonló módszerrel végezték el, s így minden mással összehasonlítható.

Az az általános benyomás, hogy azoknak a látássérülteknek az életkörülményei, akik szövetségünk tagjai valamivel jobbak mint azoké, akik a Svéd Látássérültek Szövetségén kívül vannak (hasonló életkorúakról van szó). A tagsági viszony kedvezően hat az egyénekre, teljesebb és aktívabb életet élnek. Azonban, a látó népezzel összehasonlítva még mindig mély szakadék tátong.

A Svéd Látássérültek Szövetsége – Catarina Edgard tájékoztatási igazgató

Törődjünk többet egészségünkkel!
**Kiss János: A megelőzéssel összefüggő
 tevékenységek**

A higiéné fogalmán – többek között – a fertőzés megelőzését biztosító tisztaságot értjük.

A fertőző betegségek megelőzhetők. Az ellenük való védekezés módszerei tudományosan kidolgozottak. Vizsgáljuk meg, melyek azok a napi tevékenységek, amelyek összefüggenek a betegségek megelőzésével, egészségünk megvédésével, illetve megjavításával?

A rendszeres tisztálkodás? Igen. Ez az egészséges élet egyik feltétele. A mosdás célja az, hogy eltávolítsa bőrünkről a ráakódott szennyeződést. A mosdóvízzel eltávolítjuk az izzadságot s mindazt a sok bomló szerves anyagot, amely kedvező életfeltételeket teremt a baktériumok számára. A felesleges vagy káros anyagoktól megszabadított bőr felfrissül, légzése a megtisztított pórusokon keresztül könnyebbé válik, visszanyeri rugalmasságát.

Bőrünk felületén állandóan lehetnek kisebb, sokszor szabad szemmel nem látható sérülések, melyeken keresztül kórokozók juthatnak a bőr mélyebb rétegeibe. A testfelület lemosásával ezeket az apró sérüléseket is megtisztítjuk, s így megakadályozzuk azt, hogy gyulladásos, gennyes bőrelváltozások keletkezzenek.

Jó közérzetünk, a másokkal való érintkezés is megkívánja, hogy rendszeresen mosakodjunk. Mennyire visszataszító az ápolatlan, izzadságszagú em-

ber. Ösztönösen elhúzódnak azoktól, akiknek testéből, ruházatából a mosdatlan emberekre jellemző bűz árad.

Kézmosásra minden olyan esetben szükség van, amikor befejezzük a munkánkat, amikor elhagyjuk a WC-t vagy amikor bárhonnán hazajövünk.

És természetesen minden étkezés előtt! Hányszor fordul elő, hogy valakinél kisebb-nagyobb hasmenés, hurut lép fel? Ilyenkor szokták azt mondani az emberek, hogy: „Biztosan elrontottam a gyomromat” vagy: „Állott volt az étel, esetleg romlott”. Ez is igaz lehet. De igen gyakran olyan egyszerű dologról van szó, mint a kézmosás elmulasztása. Ilyenkor magunk tesszük fertőzteté az ételünket. Minden esetben kezet kell mosni állatokkal való foglalkozás után, és különös gonddal akkor, ha kisgyermekhez, főleg ha csecsemőhöz nyúlunk.

Ha a mosdószappan nem tisztítja meg a kezünket és lúgos, különösen erős tisztítószerrel kell használnunk, ne feledkezzünk meg arról, hogy utána zsíros védőkenőccsel kenjük be kezünket.

A fürdésről is néhány szót. Általában az a helyes, ha naponta zuhanyozunk. Nagy gondot fordítsunk a hajlatokra. A női test különösen megkívánja a rendszeres fürdést, de ez vonatkozik a férfiakra is.

A hajmosást hetente egyszer ajánlom.

A tisztálkodáshoz természetesen hozzátartozik a rendszeres fehérneműváltás. Nőknek, férfiaknak naponta tiszta fehérneműbe kell öltözniük, ami a mai korban igazán nem lehet probléma. ● ● ●

Egy szervezet négyéves születésnapja alkalmából

A Védett Szervezetek Országos Szövetségétől kaptam meghívót éves közgyűléseikre 1994. március 3-ra, amely egyben megalakulásuk negyedik évfordulóját is ünnepelte, összegezte.

Köves Gábor a VSZOSZ elnöke, a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat igazgatója, köszöntötte a szép számban megjelent tagegyesületi küldötteket, a Pénzügy- és a Népjóléti Minisztériumok, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége, valamint az Értelmi Fogyatékosok Szövetsége képviselőit. A közgyűlés megvitatatta az elnökség beszámolóját, majd hozzászólások következtek. A tanácskozás záróprogramja a tisztújító választás volt. Ezen rövid bevezető után, teljes terjedelmében közöljük a VSZOSZ elnökségének beszámolóját. (a szerkesztő)

A Védett Szervezetek Országos Szövetsége elnökségének rövid beszámolója az alapítástól eltelt négy év eredményeiről

A VSZOSZ a célszervezetek és szociális foglalkoztatók részvételével 1989. november 28-án Pécsen alakult meg. Az alapításkor 22 tagja volt a szervezetnek, mely 1994-re 49-re emelkedett, s ebből 34 a célszervezet.

A VSZOSZ szervezeti érdekképviselő. Arra vállalkozott, hogy összehangolja a minden szférából (állami vállalat, szervezet, kissozvetkezet, magánvállalkozás) megfogalmazott érdekeket, keresse a közöset bennük, s főleg kifelé egységesen képviselje mindegyik szervezet érdekeit, de elsősorban a szociálisan rászorult és megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatási érdekeit. Ezen szervezetek közel 15 ezer megváltozott munkaképességű dolgozót foglalkoztatnak.

A legfontosabb feladatunknak tartottuk a főhatóságokkal, minisztériumokkal, el-

sősorban a Pénzügy, Belügy, Népjóléti és Munkaügyi minisztériumokkal való egyeztetést, együttműködést.

Kapcsolatba léptünk a vakok és gyengénlátók, a mozgáskorlátozottak, az értelmi fogyatékosok és a hallásérültek országos szövetségeinek vezetőivel.

E szövetségekkel a tagszervezeteinken keresztül is rengeteg egyedi, speciális problémát, feladatot beszélünk meg, melyek különösen a konkrét feladatok megoldásában járhatnak sikerrel.

Szervezetünk első igazi elismerésének tekintjük, hogy már az első évben a PM kikérte – igaz még nem hivatalos formában – a dotációk odaítélésével kapcsolatos véleményünket, s az akkor még Szociális és Egészségügyi Minisztériumtól meghívást kaptunk a Rehabilitációs Alap pályázatainak elbírálására.

Részt vettünk a Népjóléti Minisztérium által meghirdetett gyermek- és ifjúságvédelmi, felnőttvédelmi szociális ellátás fejlesztését szolgáló szakmai programok, innovatív kezdeményezések tárgyában benyújtott pályázatok elbírálásában is.

Szervezetünk nagyon jó kapcsolatot alakított ki a TIDOSZ-al, tekintve, hogy ezen érdekvédelmi szervezethez tartozik nagyon sok tagszervezetünk.

Ahhoz, hogy további fórumokon is megjelenjünk, fontosnak tartottuk többek között a Parlament Szociális-Családvédelmi és Egészségügyi Bizottságát, valamint a Jogi Bizottságot is megkeresni. A szociális foglalkoztatók nevében közösen fordultunk a Népjóléti Minisztériumhoz a központi béripolitikai intézkedés pótlólagos végrehajtása témájában. Anyagi források hiánya miatt konkrét segítséget még nem tudtak adni.

A szociális foglalkoztatók helyzetének javítása érdekében javasoltuk, hogy az önkormányzati törvény egészüljön ki azzal, hogy az önkormányzatoknak kötelezően

legyen feladata a szociális indíttatású, illetve a megváltozott munkaképességűek helyi foglalkoztatásának megoldása. Szorgalmaztuk a Rehabilitációs Törvény megalkotását. Sajnos, ezek még nem valósultak meg.

Az adóterhek csökkentésére tett javaslataink közül csak a társasági adómentességet ismerték el maradéktalanul.

Nem sikerült elérni, hogy a védett szervezetek állami megrendeléseket kapjanak. Pedig, ha valaki komplexen kezelné ezt a kérdést, könnyen belátná, hogy ez nem csorbítaná a piacgazdaság érdekeit, ugyanakkor jelentősen csökkenthetők lennének a költségvetés dotációs kiadásai. Szintén a jövőre váró feladat, hogy új szemlélet alakuljon ki a társadalombiztosítási önkormányzatoknál. A fejlett országokban a társadalombiztosítás részt vesz a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának támogatásában.

Az 1991. év nagy eredménye, hogy elkészült az ERFO Ipari Vállalat új üzemépülete Budapesten a Dózsa György úton, melyet ünnepélyes keretek között a Köztársasági Elnök adott át a dolgozóknak.

1992. évben részt vettünk a 8/1983./VI.29./EüM-PM együttes rendelet Népjóléti Minisztérium által kezdeményezett módosításában. Munkánk sikere, hogy a módosítás alapvetően nem veszélyezteti a célszervezetek működtetését.

Áttanulmányoztuk és véleményeztük a készülő Szociális Törvényt, a Foglalkoztatási Rehabilitáció alapelveiről és fő irányairól szóló kormányelőterjesztés tervezetét. Mindkettőben nagyon sok módosítást javasoltunk.

1992. október végén az 1992. LIV. törvény értelmében a volt tanácsi alapítású célszervezetek alapítói és munkáltatói jogait az Állami Vagyonügynökség augusztus 28-i hatállyal magához vonta. Meg kellett kezdeni és 1993-ban be kellett fejezni ezen célszervezetek vagyonértékelését, át-

alakítását és privatizációját.

A VSZOSZ azt az elvet képviselte, hogy az átalakulás folyamatában egyetlen megváltozott munkaképességű dolgozó se vesszítse el munkahelyét és az új szervezeti formában is a cégek eleget tudjanak tenni fő feladatuknak.

A célszervezeti dotáció vetítési alapja 1993. január 1-től megváltozott. Kéréssel fordultunk a Pénzügy- és Népjóléti Minisztériumok illetékeseihez, hogy ez ne vesszen oda, hogy a támogatás a vetítési alap változása miatt csökkenjen. Javaslatunkkal mindkét minisztérium teljes mértékben egyetértett. Az új rendelet értelmében a VSZOSZ véleményezési jogot kapott a dotáció odaítélésével kapcsolatos témában.

A VSZOSZ nagyon jelentős előrelépésnek ítéli meg, hogy sikerült definiálni a célszervezeti kijelölés kritériumrendszerét.

Jelentős mértékben közeledett álláspontra a Pénzügy- és Népjóléti Minisztériumok álláspontjához a támogatás normatív irányba történő elmozdulása tekintetében. A VSZOSZ is kidolgozott egy javaslatot, ami biztosítja a normativitást, de figyelembe veszi a foglalkoztatási sajátosságokat is. A szociális foglalkoztatók helyzetében szinte semmiféle javulást nem hozott az 1992. év. Hacsak azt nem tekintjük eredménynek, hogy többségük „túlélte” az évet.

A legnagyobb elismeréssel szólunk a sajtó szerepéről. Munkánk nem nélkülözheti a nyilvánosságot. Szinte egyöntetűen igyekeztek mindig segítséget, fórumot biztosítani. A rádió és televízió, de több napilap is ingyenes hirdetésekkel segített. Riportokat készítettek, ahol mindig a segítőkészség volt a jellemző. Elismeréssel tájékoztatnak munkánkról, s ha kell, meghívják a témákért felelős kompetens személyeket is. Jó példa erre, hogy a tv „SOrSok” műsorában a privatizáció kapcsán konkrét ígéret hangzott el, hogy figyelemmel lesznek az ezekben a szervezetekben foglalkozta-

tottakra.

Az 1993. év egyik leglényegesebb változása a dotáció igénybevételének vetítési alap változása volt. A VSZOSZ első ízben véleményezhette a támogatások mértékét, ahol az alapelvek elfogadása után sikerült kettő kivételtől eltekintve már azonnal megállapodni, s ezen két cég támogatásában is megegyezés született.

Az elmúlt évben rendkívül közel került a Pénzügy- és Népjelölti Minisztériumok és a VSZOSZ álláspontja a normatív dotációs rendszer elvét illetően, s reményt látunk arra, hogy már e szerint kapják 1994. július 1-től a szervezetek a támogatást. Pozitív irányú elmozdulás várható végre a szociális foglalkoztatókra vonatkozóan is, mely szerint megemelkednek a százalékok a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók arányától függően, s ez mintegy egységes rendszert képez a célszervezeti támogatással.

Tovább bővült az együttműködés az e

területen tevékenykedő régi képviselőkkel: együttműködési megállapodást kötöttünk az Értelmileg Sérültek és Szüleiknek Intézeti Országos Szövetsége, valamint az Értelmi Fogyatékosok Foglalkoztató Intézeteinek és Szakosított Szociális Otthonainak Országos Szövetségével.

1993-ban a Rehabilitációs Alap pályázataira ismét több igény futott be, mint a pénzügyi lehetőségek. A pályázatok elbírálásában a VSZOSZ elnöksége operatíván részt vett.

Az elnökség úgy ítéli meg, hogy szervezetünk az elmúlt négy év alatt elismert tényezőjévé vált a foglalkoztatási rehabilitációs munkának, érdekvédelmi tevékenységünk egyre eredményesebb, ami tagszervezeteink működési feltételeinek javulásában is jelentkezik. ● ● ●

Közlemények * felhívások

Tisztelt számítógéppel rendelkező Sorstársak!

Kérjük, közreműködjenek abban, hogy az MVGYOSZ számításba tudja venni mindazokat, akik valamilyen számítógéppel rendelkeznek. Egy felmérést szeretnénk készíteni, amelyhez a következő adatokat szíveskedjenek megküldeni (levélben vagy kazettán) az alábbi címre: Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége, Budapest, 1146 Hermina u. 47., Matolcsi Tamás részére.

- * Név, életkor és pontos cím (irányítószámmal együtt)
- * Milyen típusú számítógéppel rendelkezik és mióta? (alaplapp, memória, winchester, monitor, floppy, stb.)
- * Munkahelye és foglalkozása
- * Milyen számítástechnikai tanul-

mányokat folytatott?

- * Milyen programokat használ, különös tekintettel a szabadon terjeszthetőkre?
- * A számítógéphez milyen kiegészítőkkel rendelkezik?
- * Nyelvismeret

*

Kazettán, hangosújságként rendszeresen kiadjuk a Szív – katolikus lelkeségi tájékoztatót, valamint a Magyar Kurírt, a katolikus hírügynökség legfrissebb egyházi híreit tartalmazó folyóiratot.

Megrendelhető a Vakok Batthyány László Otthona címen: 1125 Budapest, Mátyás király u. 29.

Előfizetési díjat nem kérünk, de a kiadáshoz való hozzájárulást a fenti címre elfogadjuk. Kérésre csekket is küldünk. Tel: 175-93-23.

Lak István: 100 éve halt meg Kossuth Lajos (II. befejező rész)

A tavaszi hadjárat következményei nagyobb lehetőséget nyitottak meg Kossuthék számára a politikai életben. Kossuth kezdeményezésére mondta ki Debrecenben az Országgyűlés a Függetlenségi Nyilatkozatot, benne a Habsburg-ház trónfosztását. Április 14-én Kossuth az ország kormányzója lett. Egy hónappal később orosz csapatok lépték át a magyar határt. Kossuth ekkor kiáltványban fordult Európa népeihez, odahaza pedig népfelkelést hirdetett meg. Ekkor már felismerte, hogy új intézkedések lennének szükségesek a hazánkban élő, nem magyar népek nemzeti jogainak biztosítására – sajnos ez már kései felismerése volt.

A háromszoros túlerőt képező császári és cári seregeknek a szétszórt magyar csapatok nem tudtak ellenállni. Amikor Kossuth augusztus 11-én elküldte lemondólevelét Görgey Artúr tábornoknak, egyedül és reménytelenül maradt. Ekkor írta le a következőket: „Elöttem a választás kettős: a halál nyugalma vagy a hontalanság irtózatos kínja. A halálhoz vonz az élettől való undor. A száműzetést parancsolják a körülményeim: a hazafiúi, keresztényi és családi kötelesség”. Augusztus 13-án Görgey letette a fegyvert az oroszok előtt. Kossuth megrettent a világosi hírré, ő egészen másként gondolta, mint ahogy Görgey eljárta. Levelet írt neki: amelyben árulónak bélyegezte. Ezzel elkezdődött a jórészt máig eldöntetlen, időnként ádáz vita, áruló volt-e Görgey vagy sem? Másrészt Kossuthot is okol-

ták a hatalom átadása miatt.

Világos után augusztus 15-én Orsovánál hagyta el hazáját, erről így írt: „Leborultam hazám földjére, mielőtt határát átlépném. Zokogva csókoltam meg földjét. Csipetnyi port vettem belőle. A világosi fegyverletétel hontalan-ná tett... Hazám! Magyarok hazája, Isten veled! Kínok hazája. Többé nem láthatom hegyeid ormait. Nem mondhatom hazámnak ezen földet...”. Kossuth először Bulgáriába (Sumla), majd Törökországba ment. Onnan Angliába, később Amerikába. Ezután családját is kiengették az országból. Édesanyja Brüsszelben halt meg, húga Zsuzsanna pedig Amerikában.

Kossuth az emigrációban reménykedett, hogy talán az olasz függetlenségi mozgalmak, majd a porosz-osztrák háború következményeként lehetővé válik hazánk önállóságának kivívása. De mindkét esemény után csalódnia kellett. A hatvanas évek elején újabb csapás érte, Olaszországban meghalt lánya Vilma, majd a felesége is. Szeretteinek elvesztése után egyedül maradt, fiai: Ferenc és Lajos Tódor más országokban éltek. Az emigrációban és Magyarországon is fokozatosan csökkent az érdeklődés Kossuth politikája iránt. Hazánkban egyre inkább Deák Ferenc neve került előtérbe. Deákhöz intézet nyílt levelében (Cassandra-levél) óvta a nemzetet attól, hogy osztozzék a Habsburgokkal az elnyomó politikában. Arra is felhívta a figyelmet, hogy a kiegyezés végzetes lehet hazánk számára, mert

egykor majd az összeomló Habsburg-birodalom maga alá temetheti a történelmi Magyarországot.

1867-ben végül is létre jött a kiegyezés és ezzel megvalósult az Osztrák-Magyar monarchia. Ez Kossuth számára a teljes politikai kudarcot jelentette. Csak a hazából érkező levelek ragadták ki a teljes letargiából. Nyílt levélben köszönte meg a hozzá érkező sok-sok levelet. Idehaza több helységben is képviselővé választották, például 1876-ban Cegléden. E városból és környékéről felkeresték őt az úgynevezett „Turini százak”. Azonban szomorúan kellett visszatérniük, mivel ő nem vállalta a hazatérést. A hazaérkező küldöttség megalapított egy baráti kört, amely vállalta, hogy Kossuth munkásságát és emlékét megőrzi, valamint továbbadja az utókor számára.

Kossuth Turinban (Torino) elkezdte írni emlékiratát, amely később meg is jelent. 1883-tól húga, Lujza gondozta és enyhítette magányát, de közben újabb csapás érte, az 1890-ben életbe lépő úgynevezett honosítási törvény következtében. Mivel nem kérte újrathonosítását, így elveszítette állampolgárságát. Ezután hontalanná vált az a személy, aki hazáját mindenkinél jobban szerette. Kossuth azonban tovább élt a nép szívében. Sorra díszpolgárrá választotta több város és község is. Ezt tette Budapest is a Turini remetével 90. születésnapján.

1894. március 20-án hunyt el Kossuth Lajos Turinban, életének 92. esztendejében. Ezután küldte el táviratát Gerlőczy Károly Budapest főpolgármester helyettese Kossuth Ferenchez: „Budapest törvényhatósága Kossuth Lajost, mint a város díszpolgárát, a magyar nemzet halottját saját költségén, a haza

földjén, Budapesten kívánja eltemettetni”. Kossuth holttestével együtt hazahozták felesége és leánya hamvait is. Az ország és a főváros vezetői is csak magánszemélyként vettek részt a gyászszertatáson. Nem hivatalos állami külsőségek között, hanem csak félhivatalos jelleggel temették el. A nemzet nevében Jókai Mór búcsúztatta Kossuthot, akinek temetésére az ország minden részéből érkeztek tisztelői. A Kossuth mauzóleumot Budapesten a Kerepesi úti temetőben 1909-ben avatták fel. Ebben helyezték el hamvait a régi sírhelyről.

Kossuth fiai utód nélkül haltak meg, de hazánkban és külföldön is élnek még Kossuth Lajos oldalági rokonainak leszármazottai. Gyakran találkozhatunk Kossuth Lajos nevével. Emléke szívünkben él. Írásait, beszédeit, cikkeit, emlékiratait kiadványok tették közkinccsé. Emlékét, műalkotások is őrzik: 66 művész 239 szobrot készített róla, versek, zeneművek (induló, dalok, nóták), számtalan fotó, kép, bélyeg őt idézi. Hazánk szinte minden településén neveztek el róla utcát, teret. Általános- és középiskolák, főiskola és egyetem is, de művelődési házak és különböző intézmények is viselik a nevét. Itt említjük meg, hogy 1949. február elsején a Budapest 1. rádió a Kossuth, a Budapest 2. pedig a Petőfi rádió nevet vette fel. Hazánkon kívül csak Bulgáriában van személyről elnevezve rádió állomás. Itthon és külföldön hat Kossuth múzeum működik. Ezek közül a legjelentősebb a monoki szülőházban lévő intézmény. Az 1948-ban alapított Kossuth-díjjal az alkotómunka kiválóságait jutalmazzák.

Az említetteken kívül az ország szá-

26

mos helyén őriznek Kossuth relikviákat. Az életművel foglalkozó kutatók még máig is fellelhetnek egy-két

Kossuth-írást, emléket. Hosszas kutatás után talált rá Hegyi Füstös István református lelkész arra a hangfelvételre, amely Kossuth Lajos hangját örökítette meg. Az eredeti fonográf felvételt 1890. szeptember 20-án készítette Felner Károly a turini remetével. Ezt az eredeti anyagot többszöri átjátszás után sikerült megmenteni. Ezek után hallottunk kétrádióműsort Hegyi Füstös István összeállításában, amelyben Kossuth hangja is megszólalt. Akik hallották e két adást, azoknak nagy élményben

volt részük.

Kiváló értékelő munkát írt Bartha István: A fiatal Kossuth címmel. A Kossuthról szóló szépirodalmi művek között említjük meg: Balassa Imre: Egy nagy élet regénye, Jókai Mór: Az én életem című művét. Szövetségünk hangos könyvtárából kölcsönözhető: Kossuth Lajos (Életrajzi dokumentumjáték), Takács Ferenc összeállításában. Kertész Erzsébet: Kossuth Zsuzsanna (sok-sok mindent megtudhatunk a Kossuth családról) című regényéből.

Halálának centenáriumi évében rendezvényeket, ünnepeket, megemlékezéseket, kiállításokat, műsorokat tartanak. Mi ezzel az írással emlékezünk „hazánk nagy fiára”, Kossuth Lajosra.

Vasteleki Péter:

Április 27. a Vakvezető Kutyák Világnapja

A Vakvezető Kutyaiskolák Világszövetsége legutóbbi kongresszusán úgy határozott, hogy április 27-ét a Vakvezető Kutyák Világnapjává nyilvánítja, az első világnap pedig 1994-ben lesz. A Világszövetség kezdeményezésére ezen a napon világszerte megemlékeznek a vakvezető kutyák nyújtotta segítségről és igyekeznek felhasználni ezt az alkalmat arra, hogy népszerűsítsék ezt a hasznos segítő-társat.

1925 óta, amikor Németországban az első kiképzett vezető kutyák munkába álltak, több tízezer látássérült ember életét tették elviselhetőbbé a hűséges barátok. Az úttörő évek óta a világ szinte minden részén szolgálatba léptek és fáradhatatlanul róják az

utakat a vakvezető kutyák. Észak-Amerikában és Angliában szinte egyidőben indult el kiképzésük, és alkalmazásuk rohamosan terjedt Európában. Földrészünkön csak Romániából, Bulgáriából, Albániából és Görögországból nincs adatunk a vakvezető kutyák használatáról. Kiképző iskolák működnek Oroszországban, Japánban, Ausztráliában, Észak- és Dél-Afrikában is.

A hazai vakvezető kutyakiképzés is folyamatosan fejlődik, s minden reményünk megvan arra, hogy eljön az az idő, amikor az igényeket maradéktalanul kielégíthetjük.

Vak szerző műve – Dénes Géza:

Megtörtént apróságok

A mi iskolánknak valamikor gyakorló kertje volt; a piacra termelt zöldségfélék-ből a bevételt kirándulásokra fordítottuk, a gyümölcsfák termését szüleink vásárolták fel kedvezményes áron. Egyszer tanfelügyelő látogatta meg iskolánkat, s lejött utánunk a kertbe. Alig parolázott le a tanár bácsival, a közelben munkálkodó Mezei Tomi megkérdezte:

– Tanár bácsi, melyik itten a veresszilva?

– Éppen az, amelyik melletted van.

A tanár bácsi éppen visszafordult a tanfelügyelőhöz, hogy folytassa szóbeli jelentését, amikor újra megszólalt Mezei Tamás:

– Na de, tanár bácsi, ez nem is veres, ez kék.

– Hagyd csak, Béla, – szólt a tanfelügyelő, – majd én megmagyarázom a gyerekeknek: figyelj csak, kisfiam: ez a veres még kék természetesen, mert még nem érett meg; amikor a nap sugaraitól teljesen megérik, akkor megveresedik, vagyis biológiailag annyira kifejlődik, hogy veres színt ölt és így fogyaszthatóvá válik. Érted, kisfiam?

– Nem! – mondta Mezei Tamás tátott szájjal.

Itt már közbeszólt Béla tanár bácsi:

– Kérlek, tanfelügyelő úr, ezeknek nem így kell megmagyarázni, ezek falusi gyerekek. Figyeld csak meg, ahogy én mondom el, mindjárt megérti: ...Mezei Tomi, figyelj rám: ez a veres szilva tudod azért kék, mert még zöld... Érted?

– Így már értem tanár bácsi kérem!

Mi, többi gyerekek csak akkor figyeltünk fel, mert a tanfelügyelő bácsi óriásit kacagott.

*

A kerti gyakorló munkák közben valakinek két vizeskannában ivóvizet kellett hordani a közeli ivóvizet artézi kútból, hogy a dolgozó gyerekek szomszédjukat oltsák. A soros vízfordó Márton Marci volt. Marci átmenetileg dadogós lett egy csúnya betegség után, s a rossz kölykök ezért gúnyolták, Marci pedig tűrte. Két tele vizeskannával éppen megérkezett a gyakorló kertbe, amikor gúnyolni kezdték Marcit dadogása miatt. Látta ezt a tanár bácsi, méregtől feldúlt arccal maga köré gyűjtötte a kölyköket és kiselőadást tartott nekik:

– Ide figyeljtek! Márton Marci egy súlyos betegségen esett át, azért dadog. Az orvos szerint ez ki fogja nőni. Meg ne halljam még egyszer, hogy gúnyoljátok. Tudjátok meg, ő a IV. b legjobb tanulója... Ígérjétek meg nekem, itt és most, hogy nem fogjátok többé gúnyolni a kis Marcit. Megígéritek?

Mire az összes gyerek kórusban üvöltötte:

– Megígérjük, tanár bácsi! Soha nem gúnyoljuk többé Marcit. Szeretünk, Marci!

Ekkor meglepetten vette észre a tanár bácsi, hogy Marci megfogja a két nagy vizeskannát, kiönti belőlük a vizet és az üres kannákkal újra elindul az artézi kútra. A tanár magához inti:

– Miért csinálod ezt, kisfiam?

Marci suttogva fedte fel nagy titkát:

– Tanár bácsi kérem, a többiek megígérték, hogy engem nem gúnyolnak többé. Ez nagyon jól esett. Én pedig megfogadtam magamban, hogy többé nem pisilek az ivóvizükbe. ● ● ●

A tudomány híreiből – Leopold György:

Az akupunktúra helye az orvostudományban

Szakrendelés a Yamamoto Akupunktúra-Rehabilitáció Intézetben.

Van egy intézet, kívül a város határán, de mégis a fővároshoz tartozóan, ahova sokan elmennek az ország különféle részéből, gyógyulást remélve, csodát várva: ez a Yamamoto Akupunktúra-Rehabilitáció Alapítvány Intézete. Vezető főorvosával, dr. Hegyi Gabriellával arról beszélgetünk, vajon valóban olyan módszerről, tudományról van szó, ami mindenható?

– Erről szó sincs. Melzack híres mondását idézném, aki szerint „az akupunktúrát minden 300. évben újra felfedezzük”. Vagyis, nem új és korántsem mindenre alkalmas, mindenek felett álló módszerről van szó. Az akupunktúra a hagyományos keleti orvoslásnak egyik jelentős része. Azért hangsúlyozom, hogy egyik, mert idetartozik még a sajátos melegítő-terápia, a gyógyszerészet, a diétetika, a masszáz és a gyógytorna. Tehát komplex, összetett tudományról van szó. A mai napig ez a fajta orvoslás az, melynek gondolkodásmódja egy egységeselméleti törvény- és elvrendszeren alapszik.

– Mikor terjedt el Nyugaton?

– A 70-es években a kínaiak akupunktúrás fájdalomcsillapítási kísérletei igen látványosak voltak és hirtelen divatba hozták Nyugaton ezt a tudományt, és megpróbálták a hagyományos, nyugati orvostudományba is beépíteni. És ezzel az akupunktúra a túlzott elnyugatiasodás áldozata lett, megfosztották gyökereitől és egyszerű reflex-terápia szintjére csökkentették. És ez már nem is igazi akupunktúra, csak hivatkozás rá, mert alkalmazásának feltételei hiányoznak éppen. A ma annyira divatos „tűterápiák” gyakran – szakszerűtlen alkalmazásuk következtében – többet ártanak, mint használnak.

– Miként lehet kivédeni, hogy kontárok kezébe kerüljünk?

– Magyarországon miniszteri rendelet szabályozza az akupunktúra végzését, eszerint csak orvosi diplomával rendelkező szakember végezhet ilyen beavatkozást. Ez is nagy eredménynek számít, hiszen sokáig tudni sem akart róla az egészségügyi kormányzat, sőt kifejezetten elletzte. Így mi bizonyos lemaradásban vagyunk e területen, hiszen Németországban már 40 éve alkalmazzák, de az olaszok, az oroszok, a csehek is eredményesen építették be a hagyományos orvoslásba. Nálunk csak 1989 óta ismerik el hivatalos kezelési módszerként az akupunktúrát, és azóta sok orvos kért és kapott is ilyen irányú képzést.

– Valójában mi az akupunktúra és mi mindenre alkalmazható?

– Az acus-tű és a punctum-pont jelentésű latin szóhasználat szerint a pont megszurását jelenti, vagyis ez egy szúrásos gyógy mód, ami – hangsúlyozom – csupán egy része, egy kis darabkája a hagyományos keleti orvoslásnak. Azt jelenti, hogy a bőrre ható hő, mechanikai és egyéb ingerekkel próbálnak befolyásolni bizonyos állapotokat. Eredete igen régi, az i.e. IV–III. évezredből származik és egy dinamikus szemléletet, filozófiát is jelent az emberi egészség megőrzéséről.

Az akupunktúrát sok helyütt misztikus ködbe burkolták és ez is hozzájárult ahhoz, hogy sok időnek kellett eltelnie, míg a nyugati orvoslás el-, illetve befogadta.

Az akupunktúrával sok mindent lehet eredményesen kezelni. Különböző működési zavarokat, emésztési, légzési, vérkeringési, nőgyógyászati, urológiai, idegrendszeri, mozgásszervi természetűeket, bőrbetegségeket, és allergiákat. Azután fáj-

dalmakat, az izületitől a reumán át a migrénig, a műtét utáni zavarokig sok mindent.

Azt azonban hangsúlyozom, hogy mindig az orvos dönt, a kezelés gyakoriságát és tartamát illetően is. De az akupunktúra része lehet a fül-orr-gégész, a szemész, a gyermekgyógyász, a nőgyógyász, az urológus tevékenységének is. Az évezredek óta jól működő módszer – megfelelő szakértelemmel, lelkiismeretességgel történő alkalmazása esetén – kiváló lehetőség a gyógyászat számos területén, mely alkalmas lehet több betegség, állapot kezelésére, vagy kedvező befolyásolására, ha az orvos megfelelően állította fel indikációját. Ezen túl, mint úgynevezett holisztikus tudomány, mely a beteget egészében vizsgálja, mint szintetizáló rendszer ugyanúgy megállja a helyét, mint a hagyományos és elfogadott nyugati orvoslás.

– Ön miként került kapcsolatba az akupunktúrával?

– Én 15 éve foglalkozom e tudománnyal, előtte kórházi belgyógyász főorvosként dolgoztam. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy Yamamoto, a híres amerikai neurológus professzor – aki az akupunktúra területén is szaktekintélynek számít –, tanítványa voltam és ma már vele együtt járom a világot, mindenütt ismertető és

népszerűsítő előadásokat tartunk az akupunktúráról. Az ő segítségével jöhetett létre alapítványunk, az Akupunktúra-Rehabilitáció Alapítvány és az alapítvány által működtetett intézet, mely szakrendelés formájában végzi az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által hivatalos medicinális ágként elfogadott orvosi akupunktúra és kiegészítő soft laser (lágylézer) terápiás kezeléseket.

Az intézetben belgyógyász és sebész szakorvosok is működnek. A betegek az előre megbeszélt időpontban magukkal hozzák korábbi leleteiket – de kérésre mi is elvégezzük a belgyógyászati és sebészeti vizsgálatokat. Az intézetben működő proctológiai – nem műtéti úton történő aranyeres panaszok fagyasztási technikával való végleges megoldása is.

Ma már Magyarország is tagja a Nemzetközi Akupunktúras Szervezetnek és hazánkat hivatalos delegátusként én képviselem.

Az alapítvány célja az is, hogy Magyarországon kiképezzen egy olyan oktatóbázist, mely alapja tud lenni a jövő akupunktúras rendszerének. Oktató intézet is egyben a Yamamoto professzorról elnevezett bázis, amelynek máris jó híre van. ●

A Vakok Állami Intézetében – Budapest, XIV. Hermina u. 21. sz. (volt Május 1. út; Megközelíthető: 1-es, 44-es, 67-es villamossal, 7-es autóbusszal, 72-es, 74-es trolibusszal.) alatt működik a Vakok Napközi Otthona.

Szeretettel várjuk mindazokat a vak és gyengénlátó felnőtt sorstársakat, akik önmagukat nehezen képesek ellátni, de a napi bejárást vállalni tudják.

A szociális helyzettől függően té-

rítéses ebédet biztosítunk. Az egyéb szolgáltatásaink ingyenesek.

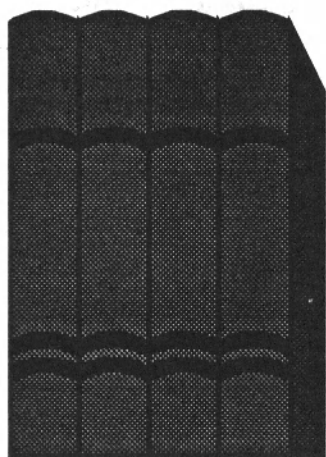
Kulturális programokat, kirándulásokat szervezünk, valamint társalgó, étkező és pihenőszoba áll az igénybe vevők rendelkezésére.

Nyitvatartás: munkanapokon 8-15 óra között.

Bővebb felvilágosítás a 122-6050/11-es telefonszámon a napközi vezetőjénél.

Bartha Zsuzsanna: Könyvismertető

Garamvölgyi Eszter: Hogy ne fájjon annyira...

A múlt év októberében, a Fehér Bot Napja és az MVGYOSZ fennállásának 75. évfordulója tiszteletére jelentette meg szövetségünk Garamvölgyi Eszter sorstársnőnk munkáját.

Ez a kis füzet egy olyan ember életének jelentős fordulatát mondja el, aki miután huszonévesen súlyosan megbetegszik, később ennek szövődményeként tíz évvel később megvakul.

A látása elvesztésének elfogadásához kapja társul Cudart, a német juhászkutyát.

Az első találkozás pillanata bizonyára minden vakvezető kutyával közlekedőnek, de nem csak nekik, felejtetetlen. Majd megkezdődik az a bizonyos összeszokás. Óráról órára, napról napra többet és többet tud ember és kutya egymásról. Az idő múlásával eljutnak oda, hogy már fél mozdulatokból értik egymást, és számíthatnak egy-

másra jóban és rosszban.

Garamvölgyi Eszter írása rendkívül színes és szórakoztató. Betekintést enged az olvasónak abba a különleges folyamatba, amelynek révén kialakul valami megmagyarázhatatlan és csodálatos kapcsolatrendszer az ember és négylábú társa között.

Cudart Eszter a sorstól kapott kárpótlásnak és egyben ajándéknak tekintette. Pótolta számára mindazt, amit nem kaphatott meg: a saját családot, a gyerekeket és megadta azt az örömet, hogy volt egy élőlény, akinek Eszter szeretetére volt szüksége. Cudar jelentette Eszter számára azt a lényt aki azért élt a földön, hogy Esztert imádjá önzetlenül.

Erről szól ez a kis füzet, amely kellemes, üdítő és nagyon szép olvasnivaló mindannyiunknak: gyermeknek és felnőttnek, kutyásnak és nem kutyásnak egyaránt.

Garamvölgyi Eszter munkája megvásárolható szövetségünkben az árueledésben nyolcvan forintos áron. Ezenkívül a Hangos Könyvtárból is kikölcsönözhető.

Ajánlom figyelmükbe! ● ● ●

Melegi Karola:

Bűnügyi mazsolák

Egy állampolgári bejelentés buktatta le azt a négy személyt, akik orgazdaság alapos gyanúja miatt kerültek őrizetbe. A bűnüldöző szervek dolgozói egy útkereszteződésben állították meg a járművet, amelyben egy belga, egy hol-

land és két román állampolgár utazott, s a csomagtartóból nem kevesebb mint 50 kg 24 karátos aranygranulátum került elő. Az eddigi adatok szerint feltételezhetően bűncselekményből származik a drága rakomány. A nemzetközi társaság ellen eljárást indítottak.

Háromezer forintjába került és 8 napon túl gyógyuló sérüléssel végződött

K. Lászlónak az ismerkedése egy 18 és egy 16 éves lánnyal. A szokványosnak induló barátkozás a Topáz diszkóban kezdődött valamivel éjfél után. A 26 éves gyanútlan fiatalember a két lány indítványára beült velük egy autóba. A két barátkozó kedvű lány azonban hirtelen kiszállt a járműből és helyüket két

ismeretlen, kevésbé barátságos férfi foglalta el. Először ugyan ölelgették az ittas áldozatot, valószínűleg csak azért, hogy kitapogassák, hol a pénztárcája. A vége viszont az lett, hogy

K. Lászlótól erőszakkal elvették a pénzt és kilökték az autóból.

Manapság már a bankban sincs biztonságban az ember a szemfüles és mindenre elszánt rablókkal szemben. A 72 éves B. Tibort ugyanis nem máshol, mint egy bankban támadták meg. A két ismeretlen férfi valószínűleg már jó ideje szemlélődhetett a pénztézetben, amikor látták, hogy az egyik ügyfél kimegy a mosdóba. Utánaeredtek, s ott támadták meg a megrökönyödött férfit. Miután a szemébe fújtak egy gáz spray-vel, elvették tőle a 275 ezer forint értékű kártyát és jegyet, s zavartalanul távoztak. ● ● ●

Tálosi Ferenc:

Elment egy fiú...

Amikor először jöttél hozzánk, csendben ültél a győzelemtől hangos öltöző zsvájában. Barátaid, társaid gólokról, parádés védésekről meséltek egymás szavába vágva. Te hallgatál, de érezted, hogy részese szeretnél lenni e csodálatos világnak, melyben az erő a tűz, a lelkesedés a teremő természetet is megcsúfolva adja vissza emberségedet és helyed a világban.

Éveken keresztül töretlenül dacoltál azzal, amibe legtöbb sorstársad eszmélése pillanatában már belenyugodott. Pályán és termékben, Európa-bajnokságon és Paraolympián tanultál meg küzdeni sorstársaidért, a töbért, a jobbért. Testben és lélekben is egyenrangú társukká váltál egykori

iskolatársaidnak, akik szüleiddel, barátaiddal együtt nagy érdeklődéssel kísérték figyelemmel töretlen tennia-karásod és tisztelték akaraterődet.

Szurcsik Misi! Nem az ellenfelek győztek le, mint ahogy Te sem győzhetted le a Teremő akaratát. Még nem értél életed delére sem, talán az értelmét is csak éppen ízlelgetted, amikor a nagy és gondviselő Istenünk szólított el közülünk egy másik pályára.

Szurcsik Misi! – Te nagy gyerek, Te örök homo ludens, játssz tovább az égi pályán és nyugodj békében – így maradsz meg emlékezetünkben.

FAXMODEM lehetőségek a számítástechnikában

Az utóbbi időben egyre terjedő újabb számítástechnikai lehetőség a számítógéphez illeszthető telefonvonalon üzemelő faxmodem.

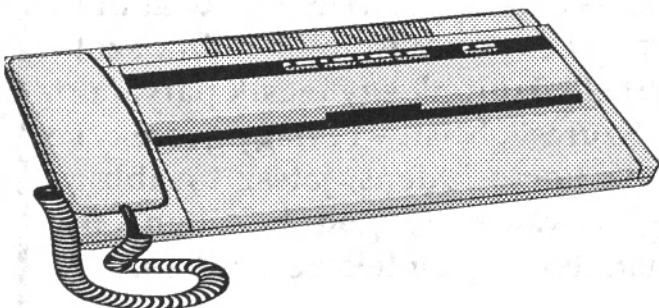
*

Gáspárik Dezsőt a Trigon Hardware ügyvezető igazgatóját a faxmodem-ek használatának előnyeiről kérdeztük:

- A számítógépekbe szerelhető Fax-ok előnye, hogy a megszerkesztett szöveg kinyomtatás nélkül küldhető el, illetve közvetlenül számítógépre vehető az üzenet. Az ellenoldalon akár számítógépes fax, akár hagyományos fax üzemelhet.

Ha a vett fax üzenet képének számítógépesen értelmezhető átalakításáról gondoskodunk valamilyen karakterfelismerő software segítségével (Pl.: Recognita), akkor az így nyert szöveg állomány tovább feldolgozható szövegszerkesztővel, illetve a használatos programokkal hangosan „elmondható” a számítógéppel. Így a vakok és gyengénlátók is külső segítség nélkül olvashatják a számukra érkezett faxokat.

Természetesen a rendszer visz-

szafelé is működik. A „hangos” gép segítségével készített üzenetet a számítógép leadja, akár egy hasonlóan konfigurált másik számítógépre is. Így a faxok tulajdonképpen „beszélgetni” képesek egymással.

A faxmodem segítségével nem csak szövegállományok, hanem egyéb adatbázis- és táblázatkezelő, stb. software-ek által előállított adatállományok is továbbíthatók.

A számítógépes fax másik előnye, hogy a beépített programja segítségével a tárcsázást, a kapcsolatfelvételt, az előre megadott időben automatikusan elvégzi.

A mai magyar piac a számítógépbe építhető faxmodem-ek széles skáláját kínálja, melyek alapvetően az adatátvitel sebességében és a modemhez tartozó software tekintetében térnek el egymástól.

Tájékoztatásul egy árlista a Trigon Hardware által forgalmazott Discovery típusú faxmodem-ek kiskereskedelmi áráról:

2496 CX, külső készülék	26700.- Ft + ÁFA
2496 CF, külső készülék	23200.- Ft + ÁFA
2496 HX, belső kártya	20800.- Ft + ÁFA
2496 HF, belső kártya	17600.- Ft + ÁFA

A 2496 CX és HX faxmodem-ek MNP5 hibajavító rutinnal rendelkeznek. ● ● ●

Közlemények * felhívások

A Lengyel Vakok Szövetsége szakmai szemináriumot szervez Ustronban 1994. július 3-16-a között. A szeminárium fő célja a vélemények és a tapasztalatok cseréje a látássérültek rehabilitációjával, oktatásával, szabadidős programjaival kapcsolatban. Kirándulások igény szerint szervezhetők Krakkóba, Wieliczkába és Czesztochowába.

A szeminárium munkanyelve az angol lesz. A szeminárium költsége (szállás és ellátás) személyenként 560 DM.

A jelentkezéseket legkésőbb 1994. május 1-ig fogadják el. Részletes információk a Lengyel Vakok Szövetségétől szerezhetőek be: Polish Association of the Blind, 9, Konwiktorska St., 00-216 Warszawa, Poland. Tel/Fax: +48-2 635-5793.

(Jelentkezési lap szövetségünk titkárságán kapható!)

USTRON

Festőien szép falu hegyvidéki környezetben a Visztula folyó partján Dél-Lengyelországban. Az Ustront környező legnagyobb hegyek a következők: Wielka Czantoria, Mala Czantoria és Równicza. Az utóbbi lejtőjén helyezkedik el a „KOS” Üdülő és Rehabilitációs Központ, amely a Lengyel Vakok Szövetségének tulajdona. Az ustroni körzetet hatalmas kiterjedésű erdőségek, hegyi patakok, gyógyvizek, nyugalom és béke jellemzi, s mindezek kitűnő feltételeket biztosítanak sokfajta betegség kezelésére (pl. légzőszervi problémák, szívpanaszok, reumatikus panaszok). A környezet ugyancsak megfelelő körülményeket biztosít a pihenésre és a szabadidős tevékenységekre. A „KOS” központ egy-, két- és háromágyas kényel-

mes szobákban 150 vendég részére tud szállást biztosítani. Emellett kiváló étkezési lehetőségeket, valamint egészségügyi ellátást kínál.

Josef Glemp római katolikus bíboros védnökségével a Lengyel Vakok Szövetsége szervezésében kerül sor a Vak Katolikusok I. Európai Zarándoklására a Jasna Gora Kolostorban (Czesztochowa) található „Fekete Madonnához”. A zarándokhely fő eseménye 1994. szeptember 6-án és szeptember 7-én lesz. Szállást egy-, két-, három- és négyágyas szobákban tudnak biztosítani a czesztowai menedékházban személyenként és éjszakánként 40-50 DM (német márka) összegért.

Jelentkezni és szállást foglalni a Lengyel Vakok Szövetségénél lehet: Polish Association of the Blind, 9, Konwiktorska St., 00-216 Warszawa, Poland. Tel/Fax: +48-2 635-5793.

(Jelentkezési lap szövetségünk titkárságán kapható!)

*

Tisztelt olvasóink!

A Vakok Világa c. folyóirat legutóbbi olvasószerkesztője megvált lapunktól, mivel a munka során kiderült, hogy nem rendelkezik még alapvető számítástechnikai ismeretekkel sem. Ebből adódóan az elmúlt hónapokban nagyon sok technikai és tartalmi hiba keletkezett, amiért ezúton is elnézésüket kérjük.

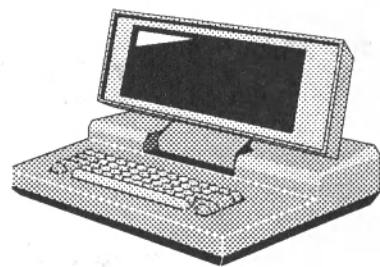
1994. március 1-jével a lap új munkatársa Fehér István, akinek a számítástechnikai tudása garanciát jelenthet arra, hogy az átmeneti minőségbeli romlás megszűnjön.

Kérjük megértésüket és szíves türelmüket. Köszönettel: *a szerkesztő*

34

Felhívjuk számítógéppel rendelkező előfizetőink figyelmét arra, hogy kísérleti jelleggel megkezdjük a Vakok Világa c. folyóirat floppy lemezen történő terjesztését. Személyesen minden hónap 15-ét követő hétfőn, szerdán és pénteken – 9 órától 12 óráig – lehet bejönni a szerkesztőségbe, hogy a ho-

zott lemezre másoljuk az anyagot. A postai úton beküldött lemezeket is

ezen időpont után Braille-levélként postázzuk. A szállítás közben meghibásodott lemezekért felelősséget nem tudunk vállalni. *(a szerkesztőség)*

HIRDETÉSEK

30 éves, 177 cm magas, fekete hajú, barna szemű, végzettségnélküli, gyengénlátó férfi vagyok. Keresem azt a lányt, vagy hölgyet házasság céljából, aki hozzám költözne szimpátia esetén. Csak az írjon, akinek egyetlen vágya: SZERETNI.

A levelet a szerkesztőségbe „Árvácska” jelígre kérem.

52 éves, 164 cm magas, barna hajú, jó körülmények között élő, gyengénlátó nő, középiskolai végzettséggel társát keresi egy 170 cm-nél magasabb, intelligens, jó lelkű, rendezett körülmények között élő férfi személyében. A válaszokat a szerkesztőségbe kéri „Havasi gyopár” jelígre.

Eladó egy IBM AT 286-os, 20 MHz-s számítógép (40 MB Winchester, 1 MB RAM, 101 gombos billentyűzet), Monochrome monitorral és SVGA kártyával, és egy tollegérrrel. Ára: 55 ezer forint. A géphez segédprogramokat is adok ajándékba, igény szerint. Érdeklődni lehet esténként a 220-1492-es telefonszámon.

63 éves, 158 cm magas, gyermektelen, gyengénlátó, özvegy férfi vagyok. Keresek egy hozzámillő sors társnőt feleségnek vagy élettársnak, akivel megosztanám kertés házamban magányomat. A levelet a szerkesztőségbe „Kert” jelígre kérem.

Szerkesztőség munkatársai: Lak István és Pósa Árpád.

Telefon: 1210-440/114-es mellék. Az újság előfizethető a megyei szervezeteknél egész évre 120 Ft-ért a tárgyév megelőző november 30-áig, félévre 60 Ft a tárgyév II. féléve előtti május 15-éig

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE ON F O R T E P H O T O P A P E R S

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E A N Y A G O K A T !

BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L I E N !

USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

2691 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022
HUNGARY

PROXERV az Ön partnere !
Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

☎ Budapest, 1052 V. Fehérhajú u. 2. ☎ 1-374-255

Számítástechnikai tanácsadás, rendszerfejlesztés

TITKÁR iroda automatizálási rendszer

- ☎ Partner nyilvántartás és céginformáció
- ☎ Lekérdezések
- ☎ Levelezés hat nyelven, szövegszerkesztővel
- ☎ Ki- és bejövő iratok iktatása
- ☎ Határidő nyilvántartás, időpont egyeztetés
- ☎ Feljegyzések kezelése
- ☎ Közvetlen telefax küldés és fogadás

Oktatás

- ☎ Alapfokú számítástechnikai ismeretek
- ☎ PC számítógép kezelés
- ☎ WORD szövegszerkesztő

Műszaki szolgáltatások

- ☎ Számítógépek és hálózatok telepítése
- ☎ Számítástechnikai eszközök javítása
- ☎ Szervíz

Komplex kereskedelmi rendszer

Export és belkereskedelmi modul

- ☎ Ajánlatok, engedélyek, kötések és a lebonyolítás kezelése
- ☎ VÁM 91
- ☎ Ügyletkövetés
- ☎ Teljeskörű gépi okmányolás
- ☎ Telefax kapcsolat

Import modul

- ☎ Megrendelések, ajánlatok, engedélyek, kötések és a lebonyolítás kezelése
- ☎ VÁM 91
- ☎ Ügylet követés
- ☎ Teljeskörű gépi okmányolás
- ☎ Telefax kapcsolat

Főkönyvi és folyószámla rendszer

- ☎ Analitikus és főkönyvi nyilvántartás
- ☎ Széleskörű lekérdezési lehetőséggel
- ☎ Állományszintű kapcsolat a kereskedelmi rendszerekkel

Rendszereink egymással kapcsolhatók, modulonként is megvásárolhatók
Számítástechnikai segédanyag kereskedelem

